

**Rapport explicativ tar la lescha
davart ils registers d'abitanas e d'abitants
(LRAb; DG 170.200)**

Cuntegn

I. SITUAZIUN DA PARTENZA.....	2
II. INFURMAZIUNS DA BASA	3
1. ARMONISAZIUN DALS REGISTERS	3
1.1 Retschertga da datas e statistica	3
1.2 Barat da datas tranter ils registers	4
2. BASAS LEGALAS	4
2.1 Constituziun federala.....	4
2.2 Lescha federala davart la dumbraziun federala dal pievel.....	5
2.3 Lescha federala davart l'armonisaziun dals registers (LAR).....	5
2.4 Midada da la legislaziun davart la AVS.....	5
3. URARI DA LA CONFEDERAZIUN	5
III. TEMAS SPECIFICS.....	7
1. IDENTIFICATURS FEDERALS.....	7
1.1 Identificatur da persunas PIN (numer d'assicuranza da la AVS).....	7
1.2 Identificatur dals objects (EGID, EWID e.u.v.).....	7
1.3 Identificatur d'interpresas IDI.....	8
2. REGISTER FEDERAL DALS EDIFIZIS E DA LAS ABITAZIUNS (REA).....	8
3. CHASADA	8
4. NUMER UFFIZIAL DA L'ABITAZIUN	9
5. CHASADAS COLLECTIVAS E DIMORA STATISTICA	10
5.1 Differentas soluziuns en ils chantuns	11
5.2 Concept grischun.....	12
6. SOFTWARE E SEDEX	13
7. POTENZIAL DALS REGISTERS ARMONISADS	14
IV. ARMONISAZIUN DALS REGISTERS EN IL CHANTUN GRISCHUN.....	15
V. EXPLICAZIUNS DAVART LAS SINGULAS DISPOSIZIUNS.....	16
VI. CONSEQUENZAS PERSUNALAS E FINANZIALAS	39
1. CHANTUN	39
2. VISCHNANCAS	39
VII. OBSERVAZIUN DALS PRINCIPS DA LA EFLAD.....	40

I. Situaziun da partenza

Fin ussa na vegnivan ils differents registers da persunas da la confederaziun, dals chantuns e da las vischnancas betg manads tenor reglas unitaras. Sin basa da quai ha la confederaziun prescrit en la lescha federala davart l'armonisaziun dals registers d'abitants e d'auters registers uffizials da persunas (lescha davart l'armonisaziun dals registers, LAR; CS 431.02) ch'ils registers da persunas en Svizra stoppian vegnir unificads. Il post responsabel è l'uffizi federal da statistica (UST).

A partir da l'onn 2010 n'ha la dumbraziun dal pievel betg pli lieu sco pli baud mintga 10 onns cun agid da questiunaris sin palpieri. Empè da quai duain las datas ch'èn avant maun en ils registers numnads vegnir analisadas quatter giadas ad onn directamain en moda electronica per survegnir evaluaziuns statisticas actualas. Per quest intent dovri in'armonisaziun.

Sco effect secundar porta l'armonisaziun – ultra da la simplificaziun da la retschertga da datas – in grond potenzial d'optimaziun per la statistica. Er pon las datas circular ussa en moda electronica tranter ils singuls registers. Quai permetta da lavurar en moda pli effizienta e da simplifitgar ils andaments en l'administraziun.

En il chantun Grischun èn pertutgads cunzunt ils registers d'abitantas e d'abitants. Tant areguard il cuntegn sco er areguard la structura da las datas ston quests registers vegnir adattads conform a las prescripziuns da la confederaziun. Plinavant ston ils registers permetter da trasmetter las datas sin via electronica a la confederaziun sco er d'in register a l'auter. Malgrà las grevezas persunalas e finanzialas che las vischnancas ston surpigliar, s'avanza la realisaziun svelta, grazia al grond engaschi da las controllas communalas d'abitantas e d'abitants sco er dals uffizis communalas da construcziun.

La lescha davart l'armonisaziun dals registers prescriba ch'ils chantuns stoppian relaschar ina legislaziun executiva che garantescha d'ina vart che l'armonisaziun dals registers vegnia realisada e da l'autra vart ch'ils registers armonisads vegnian manads sin in nivel qualitativamain aut. Pervia da la circumstanza difficila ch'ils registers ston vegnir armonisads a temp tenor las prescripziuns federalas fin l'onn 2010, ha la regenza dal chantun Grischun relaschè l'emprim – per il process da midada – las disposiziuns transitoricas per l'execuziun da la lescha davart l'armonisaziun dals registers (DTpLAR; DG 171.210) e mess en vigur quellas per il 1. d'october 2008. Las disposiziuns transitoricas duain ussa vegnir remplazzadas tras il sboz per ina lescha davart ils registers d'abitantas e d'abitants (sboz LRAb) qua avant maun.

Il sboz LRAb duai er remplazzar la lescha davart il domicil dals Svizzers (DG 130.200), perquai che sia materia vegn tractada dal sboz LRAb.

II. Infurmaziuns da basa

1. Armonisaziun dals registers

L'armonisaziun dals registers ha la finamira d'unifitgar ils registers d'abitantas e d'abitants en ils chantuns ed en las vischnancas sco er ils gronds registers da persunas da la confederaziun en il sector dal stadi civil, da las persunas estras sco er da las fugitivas e dals fugitivs. Ils differents registers vegnan midads uschia, ch'els pon vegnir cumparegliads areguard il cuntegn, areguard la nomenclatura ed areguard l'actualitad e preparads per la transmissiun electronica standardisada da las datas.

Quest project è vegnì inizià da l'uffizi federal da statistica (UST). Ils registers armonisads duain permetter d'evaluar pli facilmain las datas existentas davart las abitantas e davart ils abitants, perquai che las datas pon – grazia a l'armonisaziun – vegnir transmessas sin via electronica al UST. Questa retschertga sin basa dals registers duai en spezial remplazzar il vegl sistem da la dumbraziun dal pievel. L'armonisaziun che fiss stada necessaria gia daditg porta dentant anc auters avantatgs a la confederaziun, als chantuns ed a las vischnancas.

1.1 Retschertga da datas e statistica

Registers uffizials èn impurtants per la statistica, perquai ch'els cuntegnan numerusas datas che illustreschan situaziuns e svilups socials ed economics. L'utilisaziun effizienta da questas datas per survegnir infurmaziuns statisticas premetta dentant ch'ils registers sajan armonisads. Questa pretensiun n'era betg anc ademplida avant l'armonisaziun dals registers d'abitantas e d'abitants. Tras la structura federalistica da la Svizra cun ses urden da competenzas èn resultads blers registers betg unitars. Il barat e l'armonisaziun da datas er tranter ils registers che vegnan manads en moda electronica chaschunavan fitg blera lavur e custs considerabels. Ils differents registers da persunas cuntegnevan bain savens infurmaziuns davart las medemas persunas. Questas infurmaziuns na pudevan dentant betg vegnir evaluadas, uscheditg che las characteristics n'eran betg armonisadas ed uscheditg che las persunas na pudevan betg vegnir identifitgadas cleramain. Tras quai che la politica e che l'economia han gì in basegn pli e pli grond da survegnir datas da basa structuralas, èn s'augmentadas er las pretensiuns a l'actualitad da las datas. Las prognosas sin basa da la dumbraziun dal pievel – che vegniva fatga fin ussa mo mintga 10 onns – vegnivan stimadas gist uschè

pauc sco las retschertgas che engrevgiavan pli e pli fitg las personas interrogadas e che vulevan eruir characteristics che la confederaziun avess en sasez pudì retrair da ses registers.

A partir da l'onn 2010 vegnan las datas perquai analisadas da princip mintga quartal directamain or da quests registers. Characteristics che n'èn betg cuntegnidas là vegnan retschertgadas complementarmain dal UST cun agid d'enquistas da sondagi. Sin basa dals registers armonisads e sin basa da la transmissiun electronica periodica da las datas po il UST metter a disposiziun permanentamain basas statisticas actualas. Tras las datas pli actualas han tant personas privatas sco er la confederaziun, ils chantuns e las vischnancas ina meglra basa da planisaziun.

1.2 Barat da datas tranter ils registers

Numerus registers "communitgavan" gia pli baud in cun l'auter. Perquai ch'i mancava ina structura da datas unitara ed ina identificaziun segira e clera da las personas, vegnivan las datas dentant anc barattadas per gronda part a maun. Datas ch'eran avant maun en furma electronica vegnivan transferidas sin palpieri, e giu dal palpieri stuevan ellas puspè vegnir endatadas e controlladas a maun. Ultra da la lavur ch'era necessaria per transferir las datas, eri savens necessari da sclerir tschertas dumondas al telefon. I pudevan capitar sbagls. En il futur duain talas "rupturas tranter ils systems" vegnir evitadas cun barattar las datas, pertge che las datas duain vegnir transmessas sin via electronica. En in connex direct cun l'armonisaziun dals registers prescriba la confederaziun che las datas stoppian vegnir barattadas sin via electronica tranter ils registers d'abitantas e d'abitants en cas da midadas da chasa. Plinavant pon per exempel las annunzias da naschientschas da l'uffizi da stadi civil medemamain vegnir transmessas en l'avegnir sin via electronica a la controlla d'abitantas e d'abitants. Oz vegn quai anc adina fatg per posta.

2. Basas legalas

2.1 Constituziun federala

L'armonisaziun dals registers sa basa sin l'art. 65 al. 2 da la constituziun federala (CF; CS 101). Tenor questa disposiziun ha la confederaziun la cumpetenzza da relaschar prescripziuns per armonisar e per manar registers uffizials, cun l'intent da limitar tant sco pussaivel la lavur d'evaluaziun.

2.2 Lescha federala davart la dumbraziun federala dal pievel

La revisiun totala da la lescha federala davart la dumbraziun federala dal pievel (lescha davart la dumbraziun dal pievel; CS 431.112) è la basa per la nova concepziun da la dumbraziun dal pievel ed il motiv per l'armonisaziun dals registers.

A partir da l'onn 2010 duai la dumbraziun dal pievel vegnir fatga en furma d'ina evaluaziun dals registers armonisads, la quala vegn accumpagnada d'enquistas annualas da sondagi. Uschia vegni a dar in'enquista da structura tar 200'000 persunas per onn (3.5 % da las persunas sur 15 onns, ubain circa 2.6 fin 2.7 % da tut la populaziun) sco er enquistas tematicas complementaras annualas da sondagi tar circa 30'000 persunas en tut la Svizra. En il chantun Grischun vegnan pia mo pli circa 5'500 persunas interrogadas directamain a chaschun da questas retschertgas annualas. Las enquistas da sondagi gidan ad eruir caracteristicas che n'èn betg cuntegnidas en ils registers.

2.3 Lescha federala davart l'armonisaziun dals registers (LAR)

La lescha davart l'armonisaziun dals registers è vegnida concludida dal parlament ils 23 da zercladur 2006 e messa en vigur parzialmain per il 1. da november 2006. Ella è la basa per l'armonisaziun dals registers d'abitantas e d'abitants. Ensemen cun l'ordinaziun davart l'armonisaziun dals registers (OAR; CS 431.21) è la LAR vegnida messa en vigur cumpletmain per il 1. da schaner 2008. Er ulteriuras leschas ed ordinaziuns federalas èn vegnidas adattadas.

2.4 Midada da la legislaziun davart la AVS

La lescha federala davart l'assicuranza per vegls e survivents (LAVS; CS 831.10) regla l'introducziun e l'utilisaziun dal nov numer d'assicuranza da la AVS cun 13 cifras (NAVS13). Quest numer è la clav per la colliaziun cun auters registers e survegn uschia il caracter d'in numer personal d'identificaziun (PIN).

3. Urari da la confederaziun

Pervia da la decisiun da realisar gia la dumbraziun dal pievel 2010 sin basa dals registers, èn resultads sin tut ils stgalims termins da planisaziun e da realisaziun fitg curts. Ina pressiu supplementara sin ils termins ha chaschunà il fatg ch'il NAVS13 dueva vegnir introducì gia la primavaira 2009 en ils registers d'abitantas e d'abitants ed esser stampà fin la fin da l'onn 2009 sin las cartas da las persunas assicuradas. Tenor l'art. 28 OAR sco er tenor las ordinaziuns supplementaras dal UST vala il suandant urari:

fin da l'onn 2008	Ils uffizis communal da construcziun han stuì rectifitgar las datas dal register federal dals edifizis e da las abitaziuns (REA) almain sin il stgalim dals edifizis fin il pli tard la fin da l'onn 2008 (quest termin è vegnì definì dal UST).
1. da schaner 2009	Il pli tard il cumenzament da l'onn 2009 ha stuì entrar en vigur ina lescha executiva chantunala. Sco alternativa pudeva la regenza relaschar disposiziuns transitoricas.
15 da schaner 2009	Las datas èn vegnidas furnidas a temp a l'uffizi central da cumpensaziun (UCC) per reperter il NAVS13 (di da referenza: 15 da schaner 2009; quest termin è vegnì definì dal UST sin basa da l'art. 19 al. 4 OAR).
a partir da l'onn 2010	Ils edifizis novs e las midadas d'edifizis (statistica da construcziun) ston vegnir annunziads mintga quartal e betg pli mintga onn sco pli baud.
15 da schaner 2010	Il schaner 2010 ston ils registers d'abitantas e d'abitants cuntegnair las caracteristicas tenor l'art. 6 LAR. Per quest termin n'èsi betg anc necessari da manar l'identificatur federal d'abitaziuns (EWID), sche las chasadas vegnan numeradas en outra moda (vesair qua sutvart).
31 da mars 2010	L'emprima furniziun da datas statisticas al UST ha lieu sco furniziun da test la fin da mars 2010. Ulteriuras furniziuns da test suondan la fin da zercladur e la fin da settember 2010.
31 da december 2010	Di da referenza per la dumbraziun dal pievel 2010: A partir da quest termin ha la dumbraziun dal pievel lieu mintga quartal sin basa dals registers. Cun agid d'enquistas complementarhas han lieu enquistas annualas da sondagi davart ulteriuras caracteristicas.
31 da december 2012	Sin basa da l'art. 28 al. 2 OAR sto il EWID bain vegnir introducì pir per ils 31 da december 2012 en il register d'abitantas e d'abitants. Las chasadas ston dentant vegnir numeradas a temp per la dumbraziun dal pievel 2010 (p.ex. cun agid d'in numer communal da chasadas). La soluziun la pli raschunaivla è dentant quella d'introducì il EWID gia l'onn 2010, senza far in pass intermediar supplementar sur in numer communal da chasadas.

III. Temas specifics

1. Identificaturs federalas

Per conservar e per transmetter en moda effizienta datas electronicas èsi indispensabel ch'ils objects e ch'ils subjects, ils quals èn cuntegnids en ils registers u duain vegnir transmess, hajan in numer d'identificaziun cler ed unic. Ils identificaturs federalas èn clers ed unics en tut la Svizra e na "discurren" betg. Uschia èsi evident d'utilisar quels. In numer sistematic duess primo numnadain valair en tut la Svizra, e secundo na duess el – pervia da la protecziun da datas – betg "discurren" (esser anonim).

1.1 Identificatur da persunas PIN (numer d'assicuranza da la AVS)

Il nov numer d'assicuranza da la AVS (NAVS13; sinonims: numer da la AVS, nov numer d'assicuranza sociala, NAS e.u.v.) che vegn duvrà dapi il fanadur 2008 da las assicuranzas socialas, è l'identificatur da persunas (PIN) en ils registers da persunas. En cumparegliaziun cun il vegl numer d'assicuranza da la AVS ha il nov numer differents avantatgs. Cunzunt dal punctg da vista da la protecziun da datas na "discurren" quest numer betg. El na tradescha pia naginas infurmaziuns. Cun la naschientscha survegn mintga abitanta e mintga abitant en l'avegnir in numer ch'ella u ch'el mantegna er sunter la mort. Il medem numer na vegn mai surdà duas giadas. Durant l'emprim mez da l'onn 2009 è quest numer vegnì repartì da nov cun blera lavur, e quai cun l'intent da garantir sia fidaivladad.

L'art. 6 LAR prescriba ch'il nov numer d'assicuranza da la AVS stoppia vegnir utilisà en ils registers d'abitantas e d'abitants sco er en ils registers electorals. L'utilisaziun da quest numer duess dentant er vegnir intensivada en auters registers chantunals. Mo uschia èsi per exempel pussaivel per la vischnanca da transmetter en moda automatica mutaziuns d'adresses ad auters posts (sco p.ex. a l'uffizi per il traffic sin via u ina giada forsa schizunt ad ina eventuala plattform chantunala). Il sboz LRAb metta perquai – tant sco pussaivel – ils binaris per utilizar il NAVS13 sco PIN en auters registers chantunals.

1.2 Identificaturs dals objects (EGID, EWID e.u.v.)

Per bains immobigliars, per adressas, per edifizis e per abitaziuns existan er gia identificaturs federalas ch'èn clers ed unics en tut la Svizra, per exempel l'identificatur federal da bains immobigliars (E-GRID), l'identificatur federal d'edifizis (EGID) e l'identificatur federal d'abitaziuns (EWID). A lunga vista stuess la definiziun da las units vegnir adattada en tut ils registers exactamain a la definiziun federala. Nua che la definiziun correspunda a la definiziun

federala (bain immobigliar, abitaziun), duessan ils identificaturs vegls vegnir remplazzads uschè svelt sco pussaivel.

Gist per las vischnancas èsi impurtant da pudair acceder a datas da registers chantunals en connex cun l'actualisaziun dal REA e cun la gestiun dal EWID en il register d'abitantas e d'abitants. L'identificaziun d'ina abitaziun è fitg difficila a maun d'indicaziuns da l'etascha (plaunterren, emprim plaun, amez, a sanestra, a dretga e.u.v.). Qua fissi in'agid enorm, sch'il EWID vegniss utilisà en tut ils registers participads per la comunicaziun electronica.

1.3 Identificatur d'interpresas IDI

Pli u main independentamain da l'armonisaziun dals registers pon ins far quint per l'onn 2011 cun ina lescha federala che prescriba ch'in identificatur federal d'interpresas stoppia vegnir utilisà exclusivamain en il traffic d'in register uffizial cun l'auter sco er tranter quests registers e las interpresas (lescha federala davart il numer d'identificaziun da las interpresas, LIDI).

2. Register federal dals edifizis e da las abitaziuns (REA)

Il REA cuntegna las datas da basa davart ils edifizis e davart las abitaziuns. El furnescha infurmaziuns davart la structura dals edifizis e da las abitaziuns sin il stgalim da las vischnancas. En il REA dat la confederaziun in numer a mintga edifizis ed a mintga abitaziun, per che quests objects possian vegnir identifitgads cleramain en tut la Svizra. Quest numer consista dal numer da l'edifizis (EGID) e dal numer da l'abitaziun en quest edifizis (EWID). En cumbinaziun cun retschertgas da persunas (register d'abitantas e d'abitants) fa il REA indicaziuns davart las relaziuns d'abitar da la populaziun. La cumbinaziun da questas duas funtaunas da datas permetta da far numerusas evaluaziuns ed analisas. Per pussibilitar questa colliaziun sto il register d'abitantas e d'abitants cuntegnair – en il rom da l'armonisaziun dals registers – per mintga persuna il EGID/EWID da l'abitaziun, en la quala ella viva. Per quest intent dovran las vischnancas in register communal dals objects che cuntegna las indicaziuns necessarias dal REA (p.ex. il EGID ed il EWID).

3. Chasada

La chasada è ina grondezza da referiment impurtanta, tant per l'administraziun er per il provediment (quint d'electricitad, taxas da ruments e.u.v.) sco er per la statistica. Avant l'armonisaziun dals registers na cuntegnevan ils registers d'abitantas e d'abitants betg ina definiziun unitara da la chasada. La noziun da la chasada vegn perquai unifitgada ed accordada cun las normas internaziunalas. Ina chasada sa cumpona pia da tut las persunas che vivan en la medema abitaziun. Las persunas che vivan ensemen en in'abitaziun furman per regla in'uni-

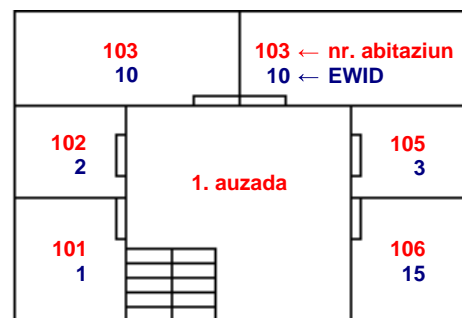
tad economica e sa dividan l'actividad da gudogn, la lavur d'assistenza e da famiglia, il temp liber, las entradas e las expensas. L'economia e la politica han grond interess da survegnir infurmaziuns davart la structura e davart il svilup da las chasadas e da las famiglias, per exempel per analisas dal martgà sco er per la planisaziun dals abitadis e da l'infrastructura.

Mintga persona che figurescha en il register d'abitantas e d'abitants survegn in numer d'identificaziun per l'edifizi e per l'abitaziun (EGID ed EWID) or dal REA. Tut las personas cun la medema cumbinaziun dal EGID e dal EWID vivan en la medema abitaziun e furman pia ina chasada communabla.

4. Numer uffizial da l'abitaziun

Sco gia menziunà en il chapitel III.3 pretenda l'armonisaziun dals registers ch'il EGID e ch'il EWID vegnian attribuids a mintga persona ch'è inscritta en il register d'abitantas e d'abitants. Cunzunt en edifizis cun structuradas d'abitaziun cumplexas èsi savens fitg difficil d'attribuir la dretga abitaziun ed uschia er il dretg EWID a maun da las caracteristicas usitadas da l'abitaziun (aizada, situaziun sin l'aizada, dumber da chombras; vesair l'illustraziun qua sutvart a sanestra).

Per edifizis cun passa trais abitaziuns per aizada recumonda il UST perquai d'introducir in numer uffizial da l'abitaziun (WN), analogamain al numer da la chasa. Il numer da l'abitaziun designescha in'abitaziun en moda clera ed unica ed ha ina structura logica (vesair l'illustraziun qua sutvart a dretga). Ella è pia curta, "discurra" explicitamain ed è pia adattada per il diever da mintgadi.

Il numer uffizial da l'abitaziun po vegnir manà en moda administrativa e fisica; ed ina montascha fisica dal numer vi da la porta e sper il scalin augmenta ils effects positivs. Il numer da l'abitaziun duai numnadamain esser enconuschent a las abitantas ed als abitants, a las locaturas ed als locaturs, a las ovras electricas sco er ad auters manaschis industrials. Quai è

plitost pussaivel cun in numer visibel che vegn ultra da quai manà en moda sistematica ed unitara en tut la Svizra. Uschia vegn simplifitgada considerablmain la chapientscha tranter las autoritads e tut questas gruppas.

Intgins chantuns planiseschan da prescriber obligatoricamain almain il numer administrativ. En il chantun Grischun n'èsi betg raschunaivel u necessari d'introducir en mintga vischnanca in numer da l'abitaziun. Per quest motiv lascha il chantun decider en il sboz LRAb las vischnancas, sch'ellas vulan introducir in numer da l'abitaziun.

Sch'ina vischnanca sa decida d'introducir in numer da l'abitaziun, duai ella surpigliar – per motivs da l'unitad – las recumandaziuns da la confederaziun. Perquai che la confederaziun na sa participescha betg a la finanziaziun dal numer da l'abitaziun, malgrà ch'ella profitescha er da quai (megra qualidad da las datas), ston las vischnancas surpigliar sulettas ils custs per introducir quest numer. Las obligaziuns da cooperaziun da terzas persunas (proprietarias e proprietaris da chasas, patrunas e patruns da construcziun, locaturas e locaturs, abitantas ed abitants, ovras electricas e.u.v.) ston vegnir regladas tras il chantun per introducir e per manar il numer da l'abitaziun senza difficultads.

Ultra dal niz per ils registers po il numer uffizial da l'abitaziun er purtar auters avantatgs a las persunas privatas ed a las autoritads. Il numer fisic da l'abitaziun po vegnir cumpareglià cun il numer da la chasa che vegn duvrà per adressar l'edifizi en ina via. Il numer fisic da l'abitaziun "adresescha" l'abitaziun entaifer l'edifizi. Sch'el vegn per exempel duvrà sco part da l'adressa postala e piazzà vi da las chaschas da brevs, facilitescha el la lavur dals servetschs postals e d'alters servetschs da furniziun cunzunt en cas da grondas surbajegiadas. Er las administraziuns d'immobiglias, las ovras industrialas, las interpresas da telecomunicaziun e.u.v. al pon duvrar sco numer administrativ. Quai simplifitgescha la comunicaziun tranter quests posts.

5. Chasadas collectivs e dimora statistica

Sch'ina persuna sa trategna en ina vischnanca per in tschert intent senza l'intenziun da restar là permanentamain, e quai durant almain 90 dis successivs u durant almain 90 dis entaifer 1 onn, stabilescha questa persuna ina dimora en questa vischnanca. Er il trategniment en ina vischnanca durant passa 90 dis cun l'intent da frequentar là ina scola e la collocaziun d'ina persuna en in institut d'educaziun, da provediment, da cura u da retenziun stabileschan ina dimora. En quest cas sa tracti d'ina dimora en ina chasada collectiva. Independentamain dal fatg, sch'ina persuna viva en ina chasada collectiva u en ina chasada "norma-

la", sto ella vegnir inscritta en il register d'abitantas e d'abitants. L'art. 9 OAR oblighescha explicitamain ils chantuns da procurar che las abitantas e ch'ils abitants da chasadas collectivvas vegnian inscrits, e quai per garantir la transmissiun da las datas per ils intents statistics dal UST.

Sco chasadas collectivvas valan tenor l'art. 2 lit. a OAR:

- chasas da persunas attempadas e da tgira;
- chasas d'abitar e d'educaziun per uffants e per giuvenils;
- internats e chasas da dimora per studentas e per students;
- instituziuns per persunas cun impediments;
- ospitals, chasas da cura ed instituziuns sumegliantas dal sector da la sanadad;
- instituziuns per l'execuziun da chastis e da mesiras;
- alloschis collectivs per requirentas e per requirents d'asil;
- claustras ed auters alloschis d'uniuns religiusas.

En collavuraziun cun l'associaziun svizra da las controllas d'abitantas e d'abitants (ASCA) ha il UST redigi in document cun il titel "Retschertga da las chasadas collectivvas – pretensiuns minimalas dal UST". En quest document vegni menziunà che la registraziun haja lieu mo per motivs statistics. Perquai possia vegnir desistì da l'inscripziun en il register d'abitantas e d'abitants, sche tut las abitantas e sche tut ils abitants da las chasadas collectivvas che han surpassà per il di da referenza dals 31 da december ina dimora da 90 dis, vegnian annunziads almain per quest di da referenza al UST.

5.1 Differentas soluziuns en ils chantuns

Tranter la pussaivladad d'inscriver las persunas che vivan en chasadas collectivvas sco las dimorantas ed ils dimorants "normals" e la pussaivladad d'ademplier las pretensiuns minimalas dal UST exista ina tscherta libertad per differentas pussaivladads. Questa situaziun ha ussa per consequenza ch'intgins chantuns tractan – en lur legislaziuns executivas – las abitantas ed ils abitants da tut las chasadas collectivvas tuttina sco las dimorantas e sco ils dimorants normals. Auters chantuns percunter tiran a niz las pussaivladads ch'èn descrittas en il document numnà, e quai per tut las chasadas collectivvas u mo per chasadas collectivvas specificas. Questas regulaziuns differentas cuntrafan en sasez a l'idea fundamentala da l'armonisaziun. Uschia dastgan ins supponer che la confederaziun vegnia anc a precisar las regulaziuns en quest connex. Delegond la cumpetenza da regulaziun en la legislaziun chantunala a la regenza, poi vegnir tegnì quint da questa circumstanza.

5.2 Concept grischun

Fin che la confederaziun ha relaschè in'eventuala regulaziun unitara, po vegnir applitgà en il chantun Grischun il suandant model che differenziescha tranter dus geners da chasadas collectivs: d'ina vart chasadas collectivs cun abitantas e cun abitants che han ina dimora statistica (2), da l'autra vart chasadas collectivs cun abitantas e cun abitants che han ina dimora normala (1). Chasadas collectivs cun ina dimora statistica èn praschuns e clinicsas psichiatricas. Lur abitantas ed abitants vegnan registrads mo per motivs statistics e na duain betg vegnir inscrits en il register d'abitantas e d'abitants. Las direcziuns da questas chasadas annunzian ina giada ad onn – per ils 31 da december – questas dimorantas e quests dimorants al UST. Las abitantas ed ils abitants da tut las autras chasadas collectivs ston vegnir inscrits en moda regulara en il register d'abitantas e d'abitants sco dimorantas e sco dimorants (u eventualmain sco persunas domiciliadas). Quest model vegn applitgà sumegliantamain per exempel en il chantun Turgovia.

1) Chasadas collectivs cun ina dimora normala

Tut tgi che viva en ina chasada collectiva sco per exempel ina scola-dimora, in internat, in chasa da persunas attempadas ed in ospital (cun excepziun da praschuns e da clinicsas psichiatricas), vegn – tenor il sboz LRAb – tractà da medema maniera sco autras dimorantas e sco auters dimorants en la vischnanca e vegn perquai inscrit en il register d'abitantas e d'abitants.

Las abitantas ed ils abitants d'internats e da scolas-dimora eran – tenor l'art. 1 al. 2 da la lescha davart il domicil dals Svizzers – annunziads gia fin ussa sco dimorantas e sco dimorants. Tenor l'infurmaziun dals servetschs psichiatrici dal Grischun (SPGR) vegnan las abitantas ed ils abitants da gruppas d'abitar e da chasas da dimora per persunas cun impediments normalmain annunziads gia oz a la vischnanca. Las abitantas ed ils abitants da chasas da persunas attempadas e da tgira na vegnivan betg annunziads adina fin ussa, sch'il domicil na vegniva betg transferì en la vischnanca. Scleriments han dentant mussà che naginas vischnancas vegnissan engrevgiadas da num, sche tut las abitantas e sche tut ils abitants vegnissan annunziads. Las abitantas ed ils abitants da las chasadas numnadas vivan voluntarmain là ed èn plinavant integrads almain per part en la vita da la vischnanca, quai che giustifitgescha supplementarmain d'als inscriber en il register d'abitantas e d'abitants. Quest argument na vala bain betg per persunas che basegnan tgira; en la pratica na fiss ina differenziaziun dentant strusch realisabla, cunquai che la midada ha per regla lieu senza cunfins vesaveils.

Il dumber da pazientas e da pazients en ospitals n'è betg relevant. Tenor l'infurmaziun da l'uffizi chantunal da sanadad pon ins negliger il dumber da persunas ch'èn passa 3 mais en in ospital. In'obligaziun d'annunzia na chaschuna perquai ni per ina vart ni per l'autra vart lavur supplementara. Perquai duain ils ospitals vegnir tractads tuttina sco las chasas da dimora.

2) Chasadas collectivs cun ina dimora statistica

Persunas che vivan en praschuns ed en clinicas psichiatricas na vegnan – tenor il sboz LRAb – er betg inscrites en il register d'abitantas e d'abitants, sch'ellas restan là durant passa 90 dis. Questa regulaziun è il resultat da ponderaziuns concernent la protecziun da datas sco er dal fatg che la vischnanca da Cazas è pertutgada tras duas grondas instituziuns. Ils custs ed il niz d'ina inscripziun da tut questas persunas en il register d'abitantas e d'abitants na stattan en nagina relaziun – cunzunt perquai che las persunas collocadas n'èn betg voluntarmain là e n'èn betg integradas en la vita dal vitg.

Persunas che vivan en praschuns ed en clinicas psichiatricas, che n'èn dentant betg pazientas e pazients u praschunieras e praschuniers, ston natiralmain s'annunziar tar la vischnanca sco quai ch'i s'auda. Quai vala per dimoras cun intents da lavur, da scolaziun u da recreaziun. En spezial èn manegiads emploiadas ed emploiads che vivan en las localitads da l'instituziun.

6. Software e SEDEX

Per la realisaziun da l'armonisaziun dals registers gioga la software, che vegn applitgada da las controllas communalas d'abitantas e d'abitants, ina rolla centrala. Quella sto tranter auter pudair recepir las novas caracteristicas da las abitantas e dals abitants ed ademplir ulteriuras funcziunalitads. Las datas ston ademplir tscherts standards definids per pudair trasmetter datas a la confederaziun. A las vischnancas che disponan da questa software porscha la confederaziun ina plattafurma (SEDEX, secure data exchange) per barattar las datas en moda segira. La SEDEX na permetta betg mo da barattar las datas cun la confederaziun, mabain er cun las ulteriuras controllas d'abitantas e d'abitants en Svizra. Imaginabla fiss er la colliaziun cun in register chantunal da persunas.

Las vischnancas èn obligadas da furnir al UST las datas per la dumbraziun dal pievel en furma electronica tenor las directivas dal UST (art. 14 al. 3 LAR). Sin basa da l'art. 10 LAR e da l'art. 6 OAR sto la lescha chantunala plinavant obligar las vischnancas da barattar cuntinudamain las datas sin via electronica, en cas ch'ina burgaisa u ch'in burgais mida chasa. Te-

nor l'art. 5 OAR ha quai da vegnir fatg tenor las directivas dal UST en il format prescrit. La colliaziun cun la SEDEX è pia absolutamain necessaria.

La software speziala da la controlla d'abitantas e d'abitants augmenta ultra da quai la qualitad da las datas, perquai ch'ella sustegna – tras funcziuns integradas – las controllas d'abitantas e d'abitants tar l'endataziun da las datas. La colliaziun da las abitantas e dals abitants cun las abitaziuns vegn simplifitgada enormamain tras ina funcziun correspondentia. Plinavant porscha il UST la pussaivladad da laschar controllar las datas sur la SEDEX tras ina funcziun da validaziun. Uschia pon las vischnancas meglierar sistematicamain lur datas. Il chantun è obligà da procurar per in'auta qualitad da las datas. Perquai vegni fixà en il sboz LRAB che las vischnancas stoppian utilizar il servetsch da validaziun.

7. Potenzial dals registers armonisads

Las datas dals registers d'abitantas e d'abitants pon vegnir duvradas er dal chantun sez u da las vischnancas sezzas per far evaluaziuns statisticas u per ademplir autras incumbensas legalas, per exempel per evaluar l'utilisaziun da las abitaziuns (abitaziuns abitadas permanentamain, abitaziuns duvradas sco domicil secundar e.u.v.). En quest connex sto natiralmain adina vegnir observada la legislaziun davart la protecziun da datas.

Projects futurs dad e-government cun contact electronic (sur l'internet) tranter las abitantas ed ils abitants e las autoritads profiteschan da registers armonisads che vegnan manads en moda electronica e che permettian d'identifitgar cleramain las personas e las abitaziuns cun agid d'identificaturs correspondents.

Ultra da la pussaivladad da barattar directamain datas electronicas tranter las vischnancas en cas da midadas da chasa èsi er pussaivel da barattar datas tranter ils registers federals e las vischnancas, ma er tranter las vischnancas ed il chantun. La colliaziun cun la SEDEX pussibilitescha per exempel da trametter en l'avegnir datas dal register da stadi civil (Info-star) a la vischnanca. Fin ussa vegn quai anc fatg cun ina brev. Ch'i pon capitar sbagls cun endatar las mutaziuns, è evident. Gist tar naschientschas èsi pussaivel en l'avegnir da communitgar automaticamain il numer d'assicuranza da la AVS, il qual vegn surdà tras l'uffizi central da cumpensaziun da la AVS (UCC). Las vischnancas ston dar damain scleriments en connex cun il barat da datas. Perquai ch'i na sto betg pli vegnir spetgà, fin che las datas arrivon per posta, s'augmenta la disponibilitad da las datas.

Uschia gida l'armonisaziun er a meglierar l'administraziun en quel senn ch'ella satisfa meglier als basegns da las burgaisas e dals burgais. Sch'ina persuna mida domicil, po la nova vischnanca per exempel surpigliar las datas existentas da la veglia vischnanca, uschia che l'annunzia da la burgaisa u dal burgais ha lieu en moda pli effizienta. Sch'in sulet post da consultaziun da las autoritads (spurtegl unic; englais: one-stop-shop) scursanescha – tras process integrads efficacis – la via da las abitantas e dals abitants tras las instanzas, è quai en l'interess da tut las varts pertutgadas. En la gronda part da la Svizra n'existivan fin ussa insumma nagins systems d'annunzia electronica tranter las vischnancas ed ils chantuns per personas che arrivavan e che partivan; ubain che tals systems n'eran betg anc coordinads in cun l'auter.

L'armonisaziun dals registers stgaffescha la basa per tals process. Per trair a niz cumpletta-
main questas pussaivladads installleschan differents chantuns ina plattafurma chantunala da
datas per reparter las annunzias da mutaziuns entaifer l'administraziun chantunala. Il project
"vote électronique" duai eventualmain er sa basar sin la SEDEX.

Enconuschentamain na decidan betg mo ils avantatgs fiscals, mabain er las prestaziuns d'in-
frastructura e da servetsch d'ina vischnanca u d'in chantun da domicil, sche abitantas ed abi-
tants sco er firmas restan resp. sa domicilieschan da nov en questa vischnanca u en quest
chantun. Latiers tutga er in'administraziun moderna ed effizienta che agescha uschia, che la
clientella spargna temp.

IV. Armonisaziun dals registers en il chantun Grischun

Tenor l'art. 9 LAR èn ils chantuns cumpetents per coordinar e per realisar l'armonisaziun sco
er per controllar sia qualitad.

La regenza dal chantun Grischun ha incumbensà il departament d'economia publica e fatgs
socials (DES) cun questas lavurs da realisaziun. En il chantun Grischun èn pertutgads da
l'armonisaziun cunzunt ils registers d'abitantas e d'abitants che vegnan manads da las visch-
nancas.

L'armonisaziun dals register communal d'abitantas e d'abitants proceda allegraivlamain
tenor l'urari. Las vischnancas han acceptà la gronda sfida persunala e finanziaria e liquide-
schan per gronda part independentamain las incumbensas. Il post da coordinaziun ch'è
vegnerà stgaffi tar il chantun è sa cumprovà.

La fin da l'onn 2009 vegnan tut las vischnancas a manar lur registers d'abitantas e d'abitants cun ina software communicativa. Plinavant èn tut las vischnancas sin buna via da terminar l'armonisaziun dal cuntegn da lur registers.

L'art. 21 LAR prescriba ch'ils chantuns stoppian relaschar las disposiziuns executivas necessarias tar la LAR. Cunquai che questa legislaziun executiva n'ha betg pudì vegnir messa en vigur fin il 1. da schaner 2009 (quai che n'è betg stà pussaivel, perquai ch'i steva a disposiziun bler memia pauc temp), han las regenzas chantunalas gì il dretg da relaschar disposiziuns transitoricas. Il chantun Grischun ha fatg diever da quest dretg. I n'è betg stà pussaivel d'elavurar seriusamain ina lescha e da la metter en vigur entaifer main che 2 onns e da crear a medem temp las resursas per l'armonisaziun dals registers. Sch'ina lescha fiss vegnida messa en vigur per il schaner 2009, n'avess quella betg pudì cuvrir pli tard tut las eventualitads da la gestiun. Per ils medems motivs èn er intgins auters chantuns sa decidids da reglar la fasa da l'armonisaziun tras disposiziuns transitoricas e da stgaffir ina lescha per la gestiun dals registers d'abitantas e d'abitants, suenter ch'ins ha fatg las emprimas experientschas cun ils registers armonisads e cun la transmissiun da las datas a la confederaziun.

Tras il sboz LRAB qua avant maun duai la gestiun futura dals registers d'abitantas e d'abitants vegnir reglada en in'atgna lescha.

Fin ch'il sboz LRAB entra eventualmain en vigur, vegnan intginas lavurs d'armonisaziun gia ad esser realisadas. Perquai han intginas regulaziuns da las DTpLAR pudì vegnir laschadas davent en il sboz LRAB. Intginas passaschas han pudì vegnir surpigliadas, uschenavant ch'ellas èn sa cumprovadas, autras han stuì vegnir adattadas a la nova situaziun. Plinavant duai il sboz LRAB reglar en moda cumplessiva la gestiun dals registers d'abitantas e d'abitants. En quest connex vegn la lescha vertenta davart il domicil dals Svizzers (DG 130.200) integrada en il sboz LRAB cun tschertas adattaziuns.

V. Explicaziuns davart las singulas disposiziuns

I. Disposiziuns generalas

Art. 1 Intent

La lescha federala davart l'armonisaziun dals registers d'abitants e d'auters registers uffizials da personas (lescha davart l'armonisaziun dals registers, LAR; CS 431.02) è entrada en vigur per gronda part il 1. da november 2006 e dal tuttafatg il 1. da schaner 2008. Tenor l'art.

21 LAR han ils chantuns stuì adattar resp. relaschar da nov lur basa legala per realisar l'armonisaziun dals registers.

Art. 2 Cumpetenzza

Al. 1: En il chantun Grischun mainan las vischnancas ils registers d'abitantas e d'abitants sin basa da l'art. 4 da la lescha davart il domicil dals Svizzers (DG 130.200). Quai duai restar uschia. Sin basa da questa circumstanza han las vischnancas er da far l'armonisaziun dals registers sco tala.

Al. 2: Il secretari dal DES è il post chantunal cumpetent tenor l'art. 9 LAR. El coordinescha las lavurs e sustegna las vischnancas.

Art. 3 Noziuns

Lit. a fin c: Per las definiziuns vegni renvià a l'art. 3 LAR ed a l'art. 2 da l'ordinaziun davart l'armonisaziun dals registers (OAR; CS 431.021). Questas definiziuns valan pia – pervia da la precedenza dal dretg federal – er en il dretg chantunal. En spezial las noziuns "vischnanca da domicil" e "vischnanca da dimora" (er vischnanca da domicil secundar) èn vegnidas definidas sin nivel naziunal pir en la LAR, e quai sa basond sin las definiziuns dal cudesch civil svizzer (CCS; CS 210) sco er sin la pratica dals chantuns e da las vischnancas.

Pervia da l'importanza da tschertas definiziuns vegnan quellas per part repetidas en il sboz LRAb e precisadas en moda pli favuraivla per la pratica, senza dentant divergiar dal cuntegn. Uschia è per exempel la designaziun "internats e chasas da dimora per studentas e per students" da la OAR vegnida cumplettada en il sboz LRAb cun "chasas da dimora per scolaras e per scolars, per emprendistas e per emprendists". Sco ulteriur exempel duai vegnir menziunada la durada da dimora minimala da 3 mais per dimorantas e per dimorants. Cun 90 dis vegn quella inditgada pli precisamain en il sboz LRAb.

Tar la lit. b duai vegnir remartgà che la designaziun "dis" na cumpiglia natiralmain betg il trategniment en in lieu mo durant il di, mabain l'abitar resp. il pernottar en in'abitaziun, en ina mansarda, en in hotel e.u.v. Suentar 90 notgs successivas resp. suenter 90 pernottaziuns betg successivas entaifer 1 onn en la vischnanca stabilescha ina persuna, che ha ses domicil en in'otra vischnanca, automaticamain ina dimora en questa vischnanca. Cuntrari a regulaziuns anteriuras en l'art. 1 al. 2 da la lescha davart il domicil dals Svizzers èn la durada minimala da trategniment e l'existenza d'ina outra vischnanca da domicil ils sulets criteris ch'i

dovra per motivar la dimora en l'avegnir. En cas d'ina dimora han las personas pertutgadas er vinavant il domicil en in'otra vischnanca.

Lit. d: Las vischnancas èn dependentas da las datas da las ovras electricas. Tras lur infrastruttura èn ellas colliadas cun ils edifizis e cun las abitaziuns ed han perquai indicaziuns davart ils edifizis, davart las abitaziuns e davart las personas che utiliseschan las abitaziuns. La noziun da las ovras industrialas n'è betg definida explicitamain en la LAR. Perquai ch'il sboz LRAb surdat dretgs ed obligaziuns a las ovras industrialas, duess questa noziun esser clera. Manaschis ch'èn organisads tenor il dretg privat e che disponan da datas utilas vegnan er cumpigliads da questa noziun, sch'els han ina incumbensa da provediment tenor il dretg public. Uschia pon esser cumpigliads er gestiunarias e gestiunaris da raits da datas e.u.v.

Art. 5 Gratuitadad

Da princip duain tut las infurmaziuns e tut las datas tenor questa lescha vegnir furnidas gratuitamain. Tut las personas participadas duain prestar ina contribuziun, cunzunt quellas che pon profitar da l'armonisaziun dals registers. La finala duain schizunt las personas privatas prestar ina pitschna contribuziun a l'armonisaziun dals registers, perquai che er ellas pon far quint cun simplificaziuns en il contact cun las autoritads sin basa dals avantatgs che vegnan spetgads.

L'art. 8 al. 2 LAR oblighescha plinavant ils chantuns da prescriber ch'ils manaschis industrials e ch'ils registers chantunals e communal uffizials stoppian communitgar gratuitamain las datas ch'èn necessarias per determinar il EWID. L'utilisaziun da las datas dals registers federals sa drizza tenor il dretg federal.

La gratuitadad che vala tenor il sboz LRAb sa lascha resumar sco suonda:

1. per la rectificaziun dal REA:
las datas da l'assicuranza d'edifizis dal Grischun, da l'uffizi da stimaziun, dals uffizis dal register funsil e da las ovras industrialas;
2. per la registraziun da las caracteristicas:
las infurmaziuns da las personas ch'èn inscrites en il register e d'altres personas privatas (patrunas e patruns);
3. per la determinaziun dal EWID sco caracteristica speziala:
las datas da las ovras industrialas; las glistas d'abitaziuns da las proprietarias e dals proprietaris, da las locaturas e dals locaturs, da las allogiantas e dals allogiants sco er da las administraziuns d'immobiglias;

4. per in'eventuala numeraziun da las abitaziuns:

las datas da l'assicuranza d'edifizis dal Grischun, da l'uffizi da stimaziun e dals uffizis dal register funsil; las glistas da las proprietarias e dals proprietaris sco er da las administraziuns d'immobiglias; las infurmaziuns da las abitantas e dals abitants.

II. Gestiuon dals registers

Art. 6 Registers

Ils registers d'abitantas e d'abitants so er ils registers dals objects vegnan manads en moda separada. Tras ils identificaturs dals objects (EWID ed EGID) vegn stgaffida ina colliaziun.

Al. 1 lit. a: Tenor l'art. 4 al. 2 da la lescha davart il domicil dals Svizzers ha la vischnanca manà fin ussa il register d'abitantas e d'abitants. Quai duai restar uschia er en l'avegnir.

Al. 1 lit. b: Il register dals objects cuntegna las datas relevantas dal REA. L'attribuziun dal EWID po funcziunar mo, sche la vischnanca maina in register dals objects cun las indicaziuns necessarias davart ils edifizis e davart las abitaziuns conform al REA federal. Ins po er acceder directamain al REA sur l'internet (p.ex. sur il webservice). Tenor l'art. 8 al. 1 e 4 LAR sco er tenor l'art. 12 al. 2 da l'ordinaziun davart il register federal dals edifizis e da las abitaziuns (OREA; CS 431.841) dastgan las vischnancas manar in register dals objects cun las datas dal REA. L'art. 15 al. 2 lit. b e c OREA regla, a tge datas dal REA che la vischnanca dastga acceder directamain.

Al. 2 e 3: Avant la LAR manavan mo pli paucas vischnancas lur registers d'abitantas e d'abitants sin palpieri e senza sustegn da l'informatica. Il barat da datas da personas tranter las controllas d'abitantas e d'abitants da las singulas vischnancas ha percurter lieu fin oz bunamain mo sin palpieri. Ina gestiun effizienta da las datas da personas pretenda ina registraziun electronica da las abitantas e dals abitants cun caracteristicas unitaras. Perquai èsi vegnì prescrit che las vischnancas stoppian manar da nov lur registers en moda electronica tenor tscherts criteris da qualitad. Da princip dastgan las vischnancas duvrar er vinavant lur hardware e lur software cumprovada per manar lur registers da personas. Igl han dentant stuì vegnir cumprads updates che adempleschan las pretensiuns da l'armonisaziun dals registers. Il schaner 2009 avevan 187 da las 190 vischnancas in'applicaziun electronica per lur controlla d'abitantas e d'abitants, per transmitter las datas sin via electronica a la confederaziun. Il schaner 2010 vegnan previsiblmain tut las vischnancas ad avair ina software ch'è cumpatibla cun la SEDEX. Quai prescrivan actualmain las DTpLAR. Quellas èn alura anc en vigur.

La colliaziun cun la SEDEX è absolutamain necessaria. L'art. 5 al. 1 OAR permetess bain da trasmetter las datas en in'autra furma, numnadamain sur in purtader da datas. En vista a l'utilisaziun dals avantatgs dals registers armonisads è la colliaziun cun la SEDEX dentant indispensabla. Uschia n'èsi betg mo pussaivel da barattar en l'avegnir las datas tranter la confederaziun e las vischnancas, mabain er tranter las vischnancas e schizunt tranter auters registers e las vischnancas e.u.v. (cf. p.ex. l'art. 49 da l'ordinaziun davart il stadi civil [OSC; CS 211.112.2], tenor il qual las mutaziuns en il register da stadi civil vegnan furnidas a las vischnancas sur la SEDEX). En connex cun il "vote électronique" èsi plinavant previsibel che er ils registers electorals ston vegnir manads en moda electronica e vegnir colliads cun la SEDEX (missiva da la regenza al cussegl grond, carnet nr. 23/2008-2009). La finala ston vegnir regardà che las vischnancas ston – tenor l'art. 14 al. 3 LAR – trametter las datas en moda codada a l'uffizi federal e ch'ellas ston – tenor l'art. 10 al. 2 LAR – er trametter las datas ad auters uffizis d'abitantas e d'abitants. La SEDEX fa automaticamain questa codaziun. Per trasmetter las datas cun agid d'in purtader da datas stuess la vischnanca codar las datas en outra moda. Las softwares da las controllas d'abitantas e d'abitants che vegnan offeridas sin il martgà na cuntegnan dentant betg questa funcziun da codaziun, cunquai ch'ellas lavuran cun la SEDEX (la codaziun vegn pia fatga da la SEDEX). Ina software dals registers che lavura cun la SEDEX custa pia circa tuttina bler sco ina software, cun la quala las datas pon vegnir exportadas ed arcunadas sin in purtader da datas tenor las prescripziuns dal UST. Tenor l'art. 12 al. 2 OAR metta l'uffizi federal a disposiziun gratuitamain l'adapter per la colliaziun cun la SEDEX. Ils custs per l'installaziun pon vegnir negligids.

Tenor l'art. 11 al. 2 e tenor l'art. 12 al. 3 OAR èn las vischnancas sezzas responsablas per la colliaziun e per l'adattaziun da la software dals registers. Ils custs van a lur quint.

La premissa per la colliaziun cun la SEDEX è ina software ch'è vegnida publicada da l'uffizi federal da statistica (UST) sco software certitgada.

Art. 7 Caracteristicas generalas

L'art. 6 LAR definescha, tge caracteristicas da las persunas ch'èn sa domiciliadas u che sa trategnan en la vischnanca, che ston almain vegnir manadas en il register d'abitantas e d'abitants:

- a) il nov numer d'assicuranza da la AVS (tenor l'art. 50c LAVS) sco identificatur da persunas;
- b) il numer da la vischnanca dal UST ed il num uffizial da la vischnanca;
- c) il EGID;

- d) il EWID ed il gener da la chasada;
- e) il num uffizial ed auters nums d'ina persuna ch'èn documentads en ils registers da stadi civil;
- f) tut ils prenums;
- g) l'adressa da domicil e l'adressa da consegna;
- h) la data da naschienscha ed il lieu da naschienscha;
- i) ils lieus d'origin per personas svizras;
- j) la schlattaina;
- k) il stadi civil;
- l) la cuminanza religiosa renconuschida;
- m) la naziunalitad;
- n) il gener da la legitimaziun da personas estras;
- o) l'indicaziun, sch'i sa tracta da domicil u da dimora en la vischnanca;
- p) en cas ch'i sa tracta da domicil tar la lit. o: tut las vischnancas da dimora; en cas ch'i sa tracta da dimora tar la lit. o: la vischnanca da domicil;
- q) la data d'arriv e la vischnanca d'arriv (ubain il stadi d'arriv);
- r) la data da partenza e la vischnanca da destinaziun (ubain il stadi da destinaziun);
- s) la data da la midada da chasa entaifer la vischnanca;
- t) il dretg da votar e d'eleger;
- u) la data da la mort.

Las expressiuns, las nomenclaturas e las codaziuns da las caracteristicas pon vegnir retratgas da la glista da las caracteristicas da la confederaziun en il senn da l'art. 4 LAR.

Art. 8 Ulteriuras caracteristicas

En l'art. 6 LAR descriva la confederaziun las caracteristicas ch'ella vul trair a niz per intents statistics e che ston perquai vegnir manadas minimalmain en il register d'abitantas e d'abitants. Tenor l'art. 7 LAR pon ils chantuns prescriber che anc autras caracteristicas stoppian vegnir manadas en il register d'abitantas e d'abitants. Quai pon cunzunt esser caracteristicas che faciliteschan l'adempliment d'incumbensas chantunalas u che vegnan duvradas per far retschertgas statisticas. Pensar pon ins qua eventualmain a las indicaziuns che vegnan manadas savens ozendi, per exempel las indicaziuns davart il servetsch militar e davart la protecziun civila, davart la cassa da malsauns (assicuranza fundamentala), davart la relaziun d'annunzia da burgaisas estras e da burgais esters e.u.v. En connex cun las retschertgas statisticas vegni renvià a l'art. 33 dal sboz LRAB.

Art. 9 Caracteristicas facultativas

La pussaivladad da registrar ulteriuras caracteristicas vegn dada er a las vischnancas. Er ellas pon prevair en lur legislaziuns ch'i vegnian registradas ulteriuras caracteristicas en il register d'abitantas e d'abitants. La regenza po restrenscher la schelta da questas caracteristicas. La registraziun da questas caracteristicas duai esser voluntara, perquai ch'ella chaschuna per part blera lavur. Caracteristicas che na vegnan betg registradas en las autras vischnancas da la Svizra, ston en mintga cas vegnir endatadas supplementarmain a maun en cas da persunas che arrivon da nov, er sche las autras datas èn vegnidas transmessas en furma electronica. Perquai duai la vischnanca pudair decider sezza, sche questa lavur vala la paina.

Las caracteristicas generalas, supplementaras e facultativas dal sboz LRAb ston vegnir manadas tenor il catalog dals criteris da la confederaziun en il senn da l'art. 4 LAR, uschenavant ch'ellas èn definidas là. Las caracteristicas che n'èn betg descrittas en quest catalog duain vegnir manadas tenor las regulaziuns da l'uniun per la determinaziun dals standards dal e-government (normas da la eCH). Caracteristicas che n'èn er betg cuntegnidas là, ston vegnir manadas conform al senn.

Art. 10 Registraziun da las caracteristicas

Cun l'annunzia vegnan registradas las caracteristicas generalas, supplementaras e facultativas tenor il sboz LRAb.

Al. 1: L'art. 5 LAR prescriba ch'ils registers stoppian esser actuals, corrects e cumplets areguard il circol da las persunas registradas. Per evitar ch'ils register d'abitantas e d'abitants e ch'ils registers da stadi civil cuntegnian datas differentas, ston ils registers d'abitantas e d'abitants s'orientar en emprima lingia vi da las datas dals registers da stadi civil, pertge che quels èn pli ad aut en l'ierarchica. Pia ston las caracteristicas necessarias vegnir surpigliadas primarmain tenor l'attest da stadi civil, tenor il scrit d'origin e tenor il cudeschet da famiglia.

I na duai betg capitar che las persunalias vegnian registradas sin basa d'infurmaziuns a bucca u sin basa da documents betg examinads e ch'i vegnian – sin fundament da quai – puspè emess pli tard documents uffizials che ston vegnir preschentads a chaschun da la proxima annunzia. Sch'igl avess pia da dar intschertezzas en connex cun la registraziun – cunzunt sche las datas ch'èn cuntegnidas en il register da stadi civil n'avessan betg da correspunder

a las datas sin in document uffizial – pon las vischnancas dumandar l'uffizi da stadi civil da furnir questas caracteristicas.

Pia duessan las datas vegnir adattadas per regla mo sin basa da las mutaziuns che vegnan annunziadas dals uffizis da stadi civil. Sch'i vegnan endatadas datas controlladas or dal register da stadi civil, garantescha quai la qualidad e l'unifurmitad da las datas en ils registers.

Al. 2: Il numer uffizial da l'abitaziun ademplescha ses intent mo, sch'el vegn er inditgà a la vischnanca a chaschun da l'annunzia. Sch'ina vischnanca ha introducì il numer uffizial da l'abitaziun, èn – tenor il sboz LRAb – las locaturas ed ils locaturs d'abitaziuns numeradas obligads da nudar quest numer sin ils novs contracts da locaziun. Sch'il contract da locaziun vegn preschentà a chaschun da l'annunzia, vegn augmentada la fidaivladad e la qualidad da las inscripziuns en il register d'abitantas e d'abitants.

Al. 3: Per registrar las caracteristicas pon las vischnancas pretender ch'i vegnian preschentads documents uffizials. Quai dentant mo, sche las scrittiras ch'èn deponidas tar la vischnanca (attest da stadi civil, attest d'origin, certificat da famiglia e.u.v.) n'èn betg suffizientas.

En l'ordinaziun respectiva vegnan enumerads ils documents uffizials pussaivels conform a l'art. 1 al. 2 da las disposiziuns executivas tar la lescha davart il domicil dals Svizzers.

En moda subsidiara dastga la vischnanca pretender ch'i vegnian mussads documents betg uffizials. Quai èn contracts da lavur u da locaziun, uschenavant che quels èn necessaris per determinar las caracteristicas. Gist contracts da locaziun pon esser utils per determinar il EWID. Er en vischnancas senza numer uffizial da l'abitaziun cuntegna il contract da locaziun indicaziuns utilas per determinar l'abitaziun.

Al. 4: Gist en cas d'engaschaments stagionals poi dar difficultads da chapientscha linguistica, uschia ch'igl è necessari da consultar la patruna u il patron. Quella u quel po savens furnir las indicaziuns necessarias, tranter auter davart la collocaziun da la lavuranta u dal lavurant.

Art. 11 Rectificaziun dal REA

Al. 1: In'emprima giada han las vischnancas gia stuì rectifitgar il REA sin basa da las DTpLAR. Ma er suenter sto il REA restar actual. Per quest intent annunzia l'uffizi communal da construcziun regularmain al UST ils edifizis novs, las midadas d'edifizis e las demoliziuns.

Inscripciuns faussas ston vegnir curregidas immediatamain, cur ch'ellas vegnan remartgadas da l'uffizi da construcziun sin basa da las annunzias da la controlla d'abitantas e d'abitants u sin basa da las controllas regularas dal REA. Mo sche las datas dal REA èn actualas, po la controlla d'abitantas e d'abitants numnadamain attribuir a lunga vista en moda fidada il EGID e cunzunt il EWID en il register d'abitantas e d'abitants. Sche per exempel in'abitaziun nova vegn gia abitada, ma n'è betg (anc) inscritta en il REA, na po la controlla d'abitantas e d'abitants betg far la colliaziun cun l'abitaziun, fin che quella è inscritta correctamain en il REA ed ha survegnì ils identificaturs dal UST.

Al. 2: Per rectificgar e per actualisar permanentamain il REA sto la vischnanca survegnir gratuitamain las datas dals objects da las autoritads resp. da las instituziuns enumeradas. Quai è absolutamain necessari per attribuir il EGID e cunzunt il EWID sur in register dals objects (vesair latiers er l'art. 8 al. 2 e 4 LAR).

Gist er las ovras industrialas han datas utilas per localisar las abitaziuns entaifer l'edifizi. La localisaziun da tut las abitaziuns (p.ex. emprima auzada a dretga) è indispensabla per la lavur posteriura da la controlla d'abitantas e d'abitants, cur ch'ellas collian las abitaziuns cun las abitantas e cun ils abitants sco er cun las personas che arrivon da nov. Sco infurmaziun areguard ils uffizis dal register funsil duai vegnir menziunà che la vischnanca duai prender invista da las datas directamain tar l'uffizi dal register funsil, sche las datas giavischadas na pon betg anc vegnir consultadas sin via electronica tar l'uffizi dal register funsil.

Dal rest fissan questas funtaunas da datas bler pli accessiblas per las vischnancas, sch'ils registers numnads cuntegnessan ils identificaturs federal EGID ed EWID per ils edificis e per las abitaziuns. In auter grond agid fiss ultra da quai, sch'ils registers numnads cuntegnessan il numer uffizial da l'abitaziun, premess che la vischnanca haja introduci in tal.

Al. 3: Per trasmetter questas datas en moda effizienta a la vischnanca èsi d'avantatg, sche la vischnanca survegn in access (electronic) direct a las unitads da datas necessarias (procedura d'invista). Er sche las premissas tecnicas respectivas n'èn betg anc avant maun, e senza vulair sfurzar questas premissas, conceda quest alineo a la vischnanca – en vista a l'avegnir – il dretg d'acceder en questa moda a las datas, e quai resguardond la protecziun da datas.

Art. 12 Indicaziuns da personas privatas

Tenor l'art. 8 al. 4 LAR po il chantun relaschar prescripziuns per garantir l'attribuziun dal EWID. Natiralmain sto la vischnanca sa tegnair l'emprim vi d'autras funtaunas per attribuir il EWID, avant che consultar personas privatas. Perquai vegn questa disposiziun applitgada en moda subsidiara, sch'i n'è betg pussaivel d'attribuir il EWID sin basa da las funtaunas da datas communalas e sin basa dal register dals objects u sin basa d'ina inspeziun al lieu.

Art. 13 Ovras industrialas

L'art. 8 al. 2 LAR oblighescha ils chantuns d'introducir tranter auter per las ovras industrialas in'obligaziun da dar gratuitamain infurmaziuns. Las datas da las ovras industrialas permettian d'actualisar en il register d'abitantas e d'abitants las midadas da chasa entaifer il medem edifiziu u entaifer la medema vischnanca, quai che las personas e che las chasadas annunzian per regla mo darar. Cun agid d'ulteriuras datas po uschia vegnir attribui il EWID.

La vischnanca duai eventualmain survegnir in access direct u automatic a las datas da las ovras industrialas (procedura d'invista), uschia che quai vegn menziunà explicitamain per motivs da la protecziun da datas.

Art. 14 Register da proprietad e da locaziun

Bleras vischnancas vegnan a manar in register davart las personas che stattan en in connex giuridic cun ina immobiglia (proprietad, locaziun). Quai cun l'intent da pudair far valair las obligaziuns d'annunzia e d'infurmaziun tenor il sboz LRAb. Nua che tals registers existan u vegnan endrizzads da nov, stoi vegnir garanti en vista a l'avegnir ch'ils identificaturs federali vegnian utilisads almain per ils edifizis (EGID) e per las abitaziuns (EWID) sco er per las personas naturalas (NAVS13) e per las personas giuridicas (IDI) (cf. il chapitel III.1 "Identificaturs federali").

III. Domicil e dimora

Art. 16 Obligaziun d'annunziar l'arriv e la partenza

Al. 1 e 3: L'art. 11 lit. a LAR oblighescha ils chantuns da procurar che las personas, ch'èn obligadas d'annunziar l'arriv e la partenza, fetschian quai entaifer 14 dis tar la controlla d'abitantas e d'abitants. Fin ussa prevesa il chantun in termin dad 8 dis (art. 2 al. 1). En il senn da l'armonisaziun sin plaun svizzer vegn il termin per annunziar l'arriv e la midada da chasa entaifer la vischnanca, auzà a 14 dis sco en praticamain tut ils auters chantuns.

En cas d'ina midada d'abitaziun entaifer il medem edifizii sto la controlla d'abitantas e d'abitants pudair attribuir il nov EWID. Perquai ston er questas midadas d'abitaziun vegnir annunziadas.

Al. 2: In argument impurtant per l'armonisaziun dals registers d'abitantas e d'abitants è la pussaivladad da trasmetter en l'avegnir las datas d'ina vischnanca a l'autra en cas d'ina midada da chasa. La nova controlla d'abitantas e d'abitants po dentant mo profitar da quai, sche la veglia vischnanca po trametter las datas a temp. Perquai sto ina persuna annunziar sia partenza avant che partir. En l'art. 2 al. 2 da la lescha vertenta davart il domicil dals Svizzers era gia ussa prescritta l'obligaziun d'annunziar la partenza avant che partir. In termin da 7 dis para da bastar.

Art. 17 Annunzias complementaras

Al. 1: La LAR oblighescha las vischnancas da domicil da manar – sco caracteristica da las abitantas e dals abitants – lur vischnancas da dimora. Per quest intent ston ellas vegnir a savair, sch'ina persuna stabilescha u terminescha ina dimora en ina vischnanca. Las vischnancas da dimora percunter ston manar mo la vischnanca da domicil, betg dentant eventualas autras vischnancas da dimora. Perquai na ston quellas betg vegnir a savair obligatoricain d'ina midada en in'autra vischnanca da dimora.

Al. 2: Tenor la LAR ston las vischnancas da dimora manar la vischnanca da domicil sco caracteristica. Per ademplir questa obligaziun ston ellas vegnir a savair, sch'ina persuna terminescha il domicil en ina vischnanca. Quai cunzunt er, perquai ch'ina da las vischnancas da dimora daventa ussa eventualmain il nov domicil principal, senza che la persuna saja dentant conscianta da quai.

Art. 18 Obligaziun d'annunzia per las direcziuns da chasadas collectivs

Gist en cas da las abitantas e dals abitants da chasadas collectivs èsi probabel che las obligaziuns d'annunzia giessan per part en emblidanza. Perquai ston las direcziuns d'ina tala chasada annunziar las entradas e las partenzas tant a la vischnanca da staziunament da la chasada collectiva sco er a la vischnanca da domicil. L'obligaziun d'annunzia da las chasadas collectivs tenor il sboz LRAb surpasa en quest punct l'obligaziun da las administraziuns d'immobiglias, da las locaturas e dals locaturs sco er da las allogiantas e dals allogiants, che ston far las annunzias mo a la vischnanca da staziunament.

Il termin d'annunzia cumenza, suenter ch'igl è previsibel che la persuna vegn cun gronda probabilitad a surpassar la durada da trategniment da 90 dis, uschia ch'ella stabilescha ina dimora.

I resta da menziunar ch'i valan regulaziuns excepziunalas per las direcziuns da chasadas collectivs che stabileschan ina dimora statistica per lur abitantas e per lur abitants (vesair ils art. 36 ss. dal sboz LRAb).

Art. 19 Obligaziun d'annunzia per las locaturas e per ils locaturs sco er per las patronas e per ils patruns

Al. 1 e 2: Per garantir la qualitad dals registers d'abitantas e d'abitants en quai che riguarda las persunas registradas, sto l'annunzia d'arrivs e da partenzas vegnir garantida tras las locaturas e tras ils locaturs. En l'art. 8 da las disposiziuns executivas tar la lescha davart il domicil dals Svizzers existiva l'obligaziun d'annunzia gia avant la LAR. Gist uschè impurtanta è l'obligaziun d'annunzia d'allogiantas e d'allogiants betg commercials (p.ex. sch'in emprendist abita durant l'emna gratuitamain tar in aug en il vitg vischin).

Il termin per annunziar las mutaziuns importa da nov en general 14 dis a partir da l'arriv, da la partenza u da la midada da chasa. Quai è in grond avantatg per las locaturas e per ils locaturs, perquai che l'extrada da la veglia locataria u dal vegl locatari po vegnir annunziada a medem temp sco l'arriv da la nova locataria u dal nov locatari.

Al. 3: La cumpetenza per fixar in'obligaziun d'annunzia per las patronas e per ils patruns era gia vegnida surdada a la regenza en l'art. 6 lit. e da la lescha davart il domicil dals Svizzers. Fin l'onn 2004 era l'obligaziun d'annunzia alura er fixada en l'ordinaziun correspudenta. Cunquai che la regenza aveva dentant aboli per il 1. d'october 2004 l'obligaziun d'annunzia da las patronas e dals patruns en las disposiziuns executivas tar la lescha davart il domicil dals Svizzers, pon ins partir dal fatg che questa obligaziun na vegnia betg reintroducida senza motivs impurtants. Perquai ch'i n'è dentant betg anc previsibel, sche las patronas ed ils patruns ston – ultra dad esser obligads da dar infurmaziuns (tenor il sboz LRAb) – eventualmain er vegnir obligads en l'avegnir d'annunziar ils arrivs e las partenzas, permetta quest artigel a la regenza d'introducir questa obligaziun en cas da basegn, suenter in'examinaziun conscienziusa.

Art. 20 Obligaziun d'annunzia per il mastergn

Per che la vischnanca haja ina survista da l'utilisaziun da las abitaziuns e dals edifizis, èsi indispensabel che tant las localitads cun in diever commercial sco er lur locatarias e lur locataris sajan enconuschents, e quai independentamain da la dumonda, sch'ellas e sch'els èn inscrits en il register d'abitantas e d'abitants. Questas infurmaziuns pon alura er vegnir inscrites en in register da proprietad e da locaziun.

Uschia survegn la vischnanca infurmaziuns davart in'eventuala midada d'utilisaziun da las abitaziuns sco er davart las abitaziuns potenzialas ch'èn vidas. Qua tras èsi pli facil per la vischnanca d'attribuir las abitantas ed ils abitants a las abitaziuns restantas.

Plinavant èn er las persunas che han prendì en locaziun localitads commercialas e che n'abitan betg en la vischnanca suttamessas a las obligaziuns d'annunzia e d'infurmaziun, premess che autras persunas abitian en sutlocaziun en las localitads correspondentas. Per far valair questas obligaziuns sto la vischnanca enconuscher las locatarias ed ils locataris commercialas.

Questa obligaziun existiva dal rest gia fin ussa tenor l'art. 9 da las disposiziuns executivas tar la lescha davart il domicil dals Svizzers (DG 130.250).

Art. 21 Scrittiras

Questa disposiziun correspunda a l'art. 4 al. 1 e 3 da la lescha davart il domicil dals Svizzers.

IV. Numeraziun da las abitaziuns

Art. 22 Introducziun da la numeraziun

Sco gia explitgà en il chapitel III.4, èsi difficil da colliar las abitaziuns cun las abitantas e cun ils abitants en edifizis cun dapli che trais unitads d'abitar per auzada. Per tals edifizis complexs recumonda il UST perquai da numerar fisicamain las abitaziuns cun ina tavla. L'art. 8 al. 3 LAR prevesa expressivamain il numer fisic da l'abitaziun sco med raschunaivel per garantir la numeraziun da chasadas. La confederaziun na sforza dentant betg d'introducir il numer fisic. Effectivamain n'èsi er betg raschunaivel en tut las vischnancas d'insumma numerar las abitaziuns. Savens basta per exempel la collavuraziun cun l'ovra electrica per pudair attribuir cleramain las abitaziuns a las abitantas ed als abitants. Sch'ina numeraziun vegn dentant introducida, cunvegna d'introducir il numer fisic e betg mo il numer administrativ. Mo uschia po vegnir tratg a niz il potenzial cumplain. En intgins cas vegn in numer administrativ da l'abitaziun dentant a bastar.

Sco princip per il chantun Grischun vegni menziunà che las vischnancas èn responsablas per la numeraziun e per l'inscripziun – e pia er per la finanziaziun – e ch'ellas han da designar las abitaziuns che ston vegnir numeradas ed inscrites. Las vischnancas defineschan ils edifizis, en ils quals las abitaziuns vegnan numeradas uffizialmain. La confederaziun recumonda da numerar edifizis complexes cun dapli che trais abitaziuns per auzada, en ils quals igl è difficil da localisar exactamain las abitaziuns cun "amez", cun "a sanestra" e cun "a dre-tga". La numeraziun po dentant er vegnir fatga tar tut ils edifizis cun dapli ch'ina abitaziun, mo tar edifizis novs u mo tar edifizis complexes. Qua po la vischnanca decider per gronda part libramain, tge gener da numeraziun che correspunda il meglier a las relaziuns localas.

Il proceder resp. l'andament per introducir in numer da l'abitaziun sa preschenta circa sco suonda:

en il biro:

- collecziunar las datas dals edifizis sco er da las abitantas e dals abitants (glistas d'abitantas e d'abitants, datas dals edifizis, datas da las ovras electricas e.u.v.);
- numerar las abitaziuns en il biro sin basa da las indicaziuns existentas;
- far ina glista da tut las abitaziuns cun las persunas che abitan probablamain en quellas;

al lieu:

- inspeziun dals edifizis per verifitgar u per cumplettrar la glista existenta, cun montar a medem temp ils numers fisics. Tut tenor la basa da las datas n'è questa inspeziun betg necessaria en cas d'ina numeraziun puramain administrativa;

en il biro:

- endatar il numer da l'abitaziun en il REA federal. Eventualmain ston abitaziuns vegnir aggiuntadas u stizzadas;
- attribuir ils numers da las abitaziuns a las abitantas ed als abitants en la software dal register d'abitantas e d'abitants;
- importar las datas dal REA en la software da la vischnanca;
- attribuir automaticamain il EGID sin basa da l'adressa da las abitantas e dals abitants;
- attribuir automaticamain il EWID sin basa dal numer uffizial da l'abitaziun.

La vischnanca po liquidar senza questas lavurs u incumbensar terzas persunas. Ensemen cun il UST ha la Posta elavurà ina offerta per las vischnancas. D'ina vart posseda la Posta bleras datas davart las adressas. Da l'autra vart van las postinas ed ils postins mintga di tar

las abitaziuns. Imaginabels èn dentant er auters partenadis, en spezial cun las ovras electricas localas.

La concepziun dal numer duess adina sa tegnair vi da las recumandaziuns dal UST.

Da princip ston las vischnancas surpigliar ils custs per la numeraziun administrativa e fisica. Excepziuns èn pussaivlas, sch'i vegn per exempel permiss a la locatura u al locatur d'utilisar – per motivs optics – numers cun in'otra concepziun. En cas d'edifizis novs u da midadas d'edifizis duai la vischnanca ultra da quai pudair obligar autras persunas da surpigliar ils custs.

Art. 23 REA e register dals objects

Ils numers da las abitaziuns ston vegnir inscrits en il register dals objects da la vischnanca ed en il REA. Questa regulaziun duai garantir che la vischnanca tgiria il numer introducì.

Art. 24 Funtaunas da datas

En connex cun l'introducziun dal numer uffizial da l'abitaziun – che ha en emprima lingia l'intent da pudair attribuir il EWID en moda fidada – stat la vischnanca davant ina incumbensa pretensiusa. Per schliar questa incumbensa dovra ella numerusas datas. Per numerar las abitaziuns e per attribuir las abitantas ed ils abitants a las abitaziuns sto la vischnanca pudair utilizar – ultra da sias atgnas datas – er ulteriuras funtaunas da datas. Cun las datas dal REA, cun las datas dal register d'abitantas e d'abitants sco er cun las datas da las autoritads e da las instituziuns tenor l'al. 1 pon vegnir liquidadas las lavurs da numeraziun en blers cas. En vischnancas pli grondas sto eventualmain vegnir endrizzada ina procedura d'invista per garantir andaments effizients. Quest artigel metta la basa giuridica necessaria.

Tuttina na pon bleras vischnancas betg renunziar a las infurmaziuns da las proprietarias e dals proprietaris sco er da las locaturas e dals locaturs. Sche quai na duess betg bastar, han la finala schizunt las abitantas ed ils abitants l'obligaziun da dar infurmaziuns. Valair vala dentant il princip da subsidiaridad: L'emprim duai la vischnanca utilizar las atgnas datas. Pir alura dastga ella far diever da las datas da las autoritads e da las instituziuns tenor l'al. 1, e pir en cas extraordinaris duain vegnir applitgads ils al. 2 e 3.

Art. 25 Dretg d'access e da montascha

Per che las abitantas ed il abitants sco er las abitaziuns possian vegnir attribuids en moda fidada als numers da las abitaziuns, ston las persunas ch'èn incumbensadas cun la nume-

raziun eventualmain far ina inspecziun al lieu. Qua tras pon vegnir collecziunadas datas sin basa da las inscripziuns da las chaschas da brevs e dals scalins. Perquai ston las personas incumbensadas survegnir il dretg minimal d'acceder fin avant la porta da l'abitaziun. Las personas pertutgadas ston vegnir infurmadas a temp en moda suffizienta e cunvegnenta.

La montascha dal numer fisic da l'abitaziun è mo pussaivla, sch'i dastga vegnir fatga ina intervenziun minimala vi da l'edifizi resp. vi da l'abitaziun.

Art. 26 Obligaziun da tolerar ed obligaziun da dar infurmaziuns

Ina giada ch'il numer fisic da l'abitaziun è montà, na dastga la proprietaria u il proprietari betg allontanar u repicturar quel per motivs estetics u per auters motivs.

Sch'il numer fisic daventa illegibel, vegn donnegià, dat giu u vegn allontanà, sto vegnir infurmada la vischnanca, per ch'ella possa renovar il numer.

Art. 27 Communicaziun dal numer da l'abitaziun e publicaziun

Il numer da l'abitaziun vala sco introducì, sche la vischnanca ha communitgà en moda cunvegnenta la numeraziun da las abitaziuns correspudentas a las proprietarias ed als proprietaris, a las administraziuns ed ad autras autoritads inclusiv las ovras industrialas (infurmond quellas e quels davart las obligaziuns respectivas), e sch'ella ha publicgà uffizialmain l'introducziun. Per personas privatas vala il numer pir sco numer uffizial da l'abitaziun en il senn da questa lescha cun las obligaziuns correspudentas, sunter ch'el è vegnì introducì en moda generalmain valaivla. Quai vala per exempel per l'obligaziun da nudar il numer da l'abitaziun sin il contract da locaziun.

Eventualmain vul la vischnanca duvrar l'emprim il numer administrativ betg fisic da l'abitaziun mo entaifer l'administraziun en il contact cun il UST, cun ils registers chantunals e cun las ovras industrialas, uschia che las administraziuns d'immobiglias sco er las proprietarias ed proprietaris n'èn insumma betg anc infurmads en chausa. En quest cas vala il numer sco betg introducì, ed i na resultan naginas obligaziuns correspudentas tenor il sboz LRAb.

Art. 28 Contracts da locaziun e numer da l'abitaziun

Sch'ina vischnanca introducescha ina numeraziun uffiziala da l'abitaziun, sto il numer esser enconuschent a las personas che arrivan da nov. Il pli raschunaivel èsi d'inditgar il numer da l'abitaziun almain sin il contract da locaziun. Questa regulaziun vegn proponida dal UST e vegn formulada correspudentamain en intginas leschas chantunals. Ils custs per adattar

ils contracts existents a questa regulaziun na stattan en nagina relaziun cun il niz. Perquai na ston ils contracts existents betg vegnir midads. Cur ch'il numer da l'abitaziun vegn introducì, ston dentant tut ils contracts da locaziun novs e midads vegnir munids cun quest numer.

Art. 29 Obligaziuns da la patruna u dal patrun da construcziun

Tut las personas participadas profiteschan, sch'il numer da l'abitaziun è enconuscent gia a partir da la fasa da planisaziun d'edifizis novs e da midadas d'edifizis. Perquai duain las vischnancas pudair prescriber a las patrunas ed als patruns da construcziun che las abitaziuns stoppian vegnir numeradas administrativamain gia en la dumonda da construcziun ed en ils plans tenor il sistem prescrit (da preferenza tenor il sistem da numeraziun da la confederaziun) e pli tard eventualmain er fisicamain, uschespert che las abitaziuns èn prontas per abitar. Perquai ch'ils plans pon anc vegnir midads suenter l'inoltraziun da la dumonda da construcziun, ston las patrunas ed ils patruns da construcziun vegnir obligads da communitgar eventualas midadas posteriuras a l'uffizi da construcziun. Il medem vala per la midada d'edifizis existents. Quai facilitescha la lavur da tut las personas pertutgadas ed augmenta la fidaivladad da la numeraziun.

V. Utilisaziun da las datas

Art. 30 Barat da datas

1. cun la confederaziun

Tenor l'art. 14 LAR ston las vischnancas metter a disposiziun gratuitamain a la confederaziun las datas dal register d'abitantas e d'abitants, dentant mo las caracteristicas generalas e minimalas tenor l'art. 6 LAR. Las datas vegnan barattadas tenor la prescripziun federala en furma electronica directamain tranter las singulas vischnancas e la confederaziun. Tenor il sboz LRAb ston las vischnancas grischunas furnir las datas sur la SEDEX.

Art. 31 Barat da datas

2. tranter las vischnancas

L'art. 10 LAR oblighescha ils chantuns da relaschar prescripziuns che reglan il barat da datas tranter las vischnancas en cas da partenzas, en cas da midadas da chasa ed en cas da personas che arrivon da nov. Il niz da l'armonisaziun dals registers po vegnir exaurì pir, cur che las novas pussaivladads dals currents automatisads da datas electronicas vegnan er utilizadas. Uschespert che las premissas tecnicas èn avant maun, duain las vischnancas perquai barattar las datas sur la SEDEX. Eventuals detagls e termins ston vegnir reglads en l'ordinaziun tar questa lescha.

Art. 32 Barat da datas

3. cun il chantun

Ils registers d'abitantas e d'abitants che vegnan manads en moda electronica permettun er currents da datas electronicas tranter las vischnancas ed il chantun, per exempel per intents statistics.

Sch'il chantun sa decidess d'endrizzar ina plattafurma chantunala da datas, pudess la vischnanca furnir las datas a questa plattafurma. Uschia fissi pussaivel da trasmetter vinavant en moda effizienta las annunzias da mutaziuns als posts da servetsch dal chantun. Cun ina tala plattafurma pudess il chantun metter a disposiziun las datas necessarias a tut ils uffizis ed a tut las instituziuns. Uschia pudess il potenzial dals registers armonisads vegnir tratg a niz optimalmain. Gist vi da mutaziuns d'adressas ha l'administraziun chantunala in grond interess. Questa plattafurma n'è bain betg anc prevista directamain. La regenza la po dentant concluder sin basa dal sboz LRAb. I duvrass natiralmain las resursas correspondentas ed i stuess vegnir garantì che las datas vegnian consultadas mo da las autoritads autorisadas en il rom da lur incumbensas legalas.

Art. 33 Ulteriuras ed atgnas retschertgas da datas

Tenor l'art. 8 dal sboz LRAb po la regenza prescriber – per intents statistics u per auters intents – anc autras caracteristicas ultra da las caracteristicas minimalas da l'art. 6 LAR. Betg per mintga retschertga statistica n'èsi dentant adequat d'introducir ina nova caratteristica en il register d'abitantas e d'abitants. Uschia chaschuna mintga ulteriura caratteristica en il register lavur supplementara per la vischnanca, cur che las datas vegnan retschertgadas. Gist en cas da personas che sa tiran natiers d'auters chantuns na cuntgnessan las datas che vegnan furnidas da la vischnanca veglia (vesair l'art. 31 dal sboz LRAb) betg las caracteristicas chantunales specificas supplementaras. Quellas stuessan pia vegnir endatadas a maun. Quai na correspunda betg a l'idea fundamentala dals registers armonisads. Quest artitgel metta perquai a disposiziun a la regenza alternativs per introducir en general ina caratteristica supplementara en ils registers d'abitantas e d'abitants.

Per la dumbraziun dal pievel fa il UST retschertgas tematicas, ultra da las retschertgas sin basa dals registers. Questas retschertgas na vegnan betg fatgas tar tut la populaziun, ma bain en furma d'ina enquista da sondagi ch'è represchentativa per la Svizra. A chaschun da questas enquistas da sondagi, ch'il UST fa tuttina, propona la confederaziun als chantuns d'augmentar – a quint dals chantuns – il dumber da personas interrogadas sin il territori chantunal, uschia ch'i pon vegnir fatgas constataziuns er per territoris pli pitschens.

Sche las dumondas ch'il UST fa a chaschun da questas retschertgas na cuvrisan betg ils basegns dal chantun, pudess il chantun far atgnas retschertgas u incumbensar terzas persunas.

Tenor il stadi da planisaziun actual èsi necessari da far ina retschertga gist en connex cun la lescha da linguas, e quai per survegnir las datas che crodan davent tras il nov modus da la dumbraziun dal pievel. Entant che las characteristics linguisticas vegnivan retschertgadas pli baud en general, prevesa la dumbraziun dal pievel sin basa dals registers mo pli enquistas da sondagi, e quai na basta betg per l'execuziun da la lescha da linguas. Per il mument na pari betg raschunaivel d'integrar ina characteristic respectiva en ils registers d'abitantas e d'abitants per l'execuziun da la lescha da linguas. En la lescha da linguas (LLing; DG 492.100) n'è quai er betg previs. Ensem cun las persunas responsablas dal sector "basa da l'economia publica" da l'uffizi per economia e turissem elavura il DECA pussaivladads per retschertgar las datas necessarias. Uschenavant che quai po vegnir giuditgà, na ston vegnir fixadas naginas characteristics supplementaras en il register d'abitantas e d'abitants. Empè da fixar characteristics supplementaras en il register d'abitantas e d'abitants basti eventualmain da far mintga 10 onns ina retschertga en las vischnancas pertutgadas en il senn da quest artitgel. La periodicidad correspundess uschia a quella da l'anteriura dumbraziun dal pievel.

Art. 34 Utilisaziun dal EGID, dal EWID e dal numer da l'abitaziun

Tenor l'art. 11 al. 1 da questa lescha han las vischnancas da tgirar il REA. Perquai ston ellas avoir la pussaivladad da consultar en moda effizienta las datas dals edifizis e da las abitaziuns en ils registers chantunals. Per far valair las obligaziuns d'annunzia e d'infurmaziun en connex cun la colliaziun da las persunas en il register d'abitantas e d'abitants cun las abitaziuns, ston las vischnancas per exempel avoir la pussaivladad d'eruir la proprietaria u il proprietari d'ina tscherta abitaziun. Per quest intent ston ins pudair differenziar clermain las abitaziuns. Er a maun d'indicaziuns sco "1. auzada, a sanestra" èsi stentus d'identifitgar las abitaziuns. Uschia na definescha per exempel betg mintga unitad da datas da medema maniera il "plaunterren" ed il "1. plaun". Ed er cur che l'auzada è clera, resta adina anc la dumonda, tge abitaziun ch'è manegiada cun "a sanestra".

Utilisaziun dal numer uffizial da l'abitaziun:

Gist en cas d'edifizis cun passa trais abitaziuns per auzada introduceschan differentas vischnancas da nov in numer uffizial da l'abitaziun per identifitgar pli facilmain l'abitaziun. Per barratar infurmaziuns tranter las vischnancas ed ils registers èsi – tenor l'art. 11 al. 2 dal sboz

LRAb – fitg util, sch'il numer uffizial da l'abitaziun sto vegnir utilisà en uschè blers registers relevants sco pussaivel en vischnancas che han introducì in tal numer.

Utilisaziun dals identificaturs federalis:

Per barattar las datas sin via electronica dovri in numer d'identificaziun cler ed unic per las abitaziuns e per ils edifizis, er sch'i na stat betg a disposiziun in numer uffizial da l'abitaziun. Perquai che la LAR prescriba il EGID ed il EWID sco identificaturs clers ed unics per tut la Svizra en il REA ed en ils registers d'abitantas e d'abitants, duessan quests identificaturs vegnir duvrads sco numers sistematici er en ils auters registers chantunals d'edifizis e d'abitaziuns. Il EGID ed il EWID na "discurran" betg, uschia ch'els n'èn betg adattads per il diever da mintgadi. Per il medem motiv èn els dentant ideals per il traffic electronic, ed els èn er adattads per projects futurs, perquai ch'els èn clers ed unics en tut la Svizra. Il EGID ed il EWID vegnan a sa profilar sco numers sistematici. Per quest motiv duai vegnir cumenzà tant pli svelt cun l'introducziun da quest numer almain per unitads da datas che vegnan registradas da nov en moda electronica. Uschia pon quests numers vegnir introducids tgunsch, senza lavur stravaganta.

Quest artitgel sa basa bain sin la necessitad che tut las vischnancas stoppian avoir access a las infurmaziuns ch'ellas dovran davart las abitaziuns. Sco effect secundar simplifitgescha el dentant er il barat da datas tranter ils auters registers.

Al. 1 lit. a: L'uffizi da stimaziun (USt) è ina funtauna da datas impurtanta per las vischnancas. Perquai èsi indispensabel ch'el mainia il EGID, il EWID ed il numer uffizial da l'abitaziun.

Al. 1 lit. b: L'assicuranza d'edifizis retira las datas dal USt ed è interessada d'avair identificaturs clers ed unics per ils edifizis e per las persunas. Perquai che l'assicuranza d'edifizis na maina betg l'unitad "abitaziun", è pertutgà mo il EGID da la regulaziun da quest artitgel.

Al. 1 lit. c: Ils uffizis dal register funsil han las infurmaziuns las pli actualas davart las relaziuns da proprietad. Per las vischnancas fissi perquai pratic, sch'ils uffizis dal register funsil duvrassan ils identificaturs ed il numer uffizial da l'abitaziun. L'unitad ch'è cuntegnida en il register funsil è dentant il bain immobigliar, e quel è darar identic cun in tschert edifiziu u cun ina tscherta abitaziun. Las infurmaziuns descriptivas davart las unitads d'abitar n'han nagin effect giuridic e n'èn er betg adina actualas. Eventualmain pudessan dentant ils identificaturs ed il numer da l'abitaziun vegnir integrads pli tard en las descripciuns dals bains immobiliars, uschepert che questas indicaziuns pon vegnir transferidas en moda electronica dal

USt en il register funsil. Ina colliaziun electronica tranter il register funsil ed il USt è en prepara-
raziun. Fin alura na vegni dentant betg en dumonda da manar il EGID, il EWID ed il numer
uffizial da l'abitaziun.

Art. 35 Protecziun da datas

Al. 2: Cun la pratica vertenta tenor l'art. 5 da la lescha davart il domicil dals Svizzers vegni
cuntinuà. La formulaziun dal sboz LRAb, ch'è vegnida adattada, ha l'intent ch'i na vegnia da
princip dà naginas infurmaziuns a terzas persunas privatas davart persunas che n'èn betg
cuntegnidas en il register d'abitantas e d'abitants. Quai po per exempel esser il cas per per-
sunas internadas, sche la regenza las ha exclusas dal register d'abitantas e d'abitants sin
basa da l'art. 39 dal sboz LRAb, e quai gist perquai ch'ils aspects da la protecziun da datas
ston vegnir resguardads qua spezialmain.

VI. Dimora statistica

Art. 36 Regulaziun divergenta

Sco gia explitgà en il chapitel III.5, pledan differentas ponderaziuns per in tractament spezial
d'abitantas e d'abitants da tschertas chasadas collectivs. Quai concerna las obligaziuns
d'annunzia en connex cun questas abitantas e cun quests abitants, la moda e maniera, co
che la vischnanca registrescha las datas davart questas persunas, sco er la transmissiun da
las datas a la confederaziun.

Il UST ha redigì pretensiuns minimalas per tractar las datas da persunas che abitan en cha-
sadas collectivs. Quellas dastgan per exempel vegnir duvradas per praschuns. Cunquei
che las pretensiuns dal UST n'èn betg anc definitivas per quests cas, duai questa problema-
tica vegnir tractada en l'ordinaziun e betg en la lescha, uschia ch'igl è pussaivel da far pli tard
adattaziuns. Ils art. 36 fin 41 dal sboz LRAb permettun perquai a la regenza da reagir en mo-
da flexibla en l'ordinaziun, sche la confederaziun mida las pretensiuns concernent las chasa-
das collectivs.

Art. 37 Definiziun

Tenor la concepziun per il Grischun vegnan las chasadas collectivs tenor la LAR divididas
en chasadas collectivs cun abitantas e cun abitants che han ina dimora normala, ed en
chasadas collectivs cun abitantas e cun abitants che han ina dimora statistica. L'emprima
gruppa duai vegnir tractada sco dimorantas e dimorants. La segunda gruppa vegn registrada
mo per motivs statistics. La differenziaziun è necessaria, perquai che per exempel persunas
ch'èn collocadas en praschuns ed en clinicas psichiatricas ston – dal puntg da vista da la

proteccziun da datas – vegnir tractadas en autra moda che persunas che abitan en chasas da dimora per studentas e per students.

Previsiblmain tutgan las suandantas instituziuns en il chantun a la grupp da las chasadas collectivs che stabileschan ina dimora statistica: la clinica psichiatrica Waldhaus e la praschun dal Sennhof a Cuira, la clinica da Beverin e la praschun da Realta a Cazas. En quest connex èsi vegnì resguardà la regulaziun anteriura da l'art. 3 lit. b da la lescha davart il domicil dals Svizzers, la circumstanza da la dimora pli speziala, la participaziun a la vita da la vischnanca sco er ils custs e la lavur ch'èn da spetgar per las varts pertutgadas.

Art. 38 Obligaziun d'annunziar l'arriv e la partenza, annunziats complementaras

L'obligaziun d'annunziar l'arriv e la partenza sco er autras obligaziuns d'annunzia da las persunas cun ina dimora statistica ston vegnir regladas spezialmain. Quai po vegnir fatg en divergenza da las disposiziuns generalas dal sboz LRAb che valan per persunas domiciliadas resp. per dimorantas e per dimorants normals (cf. ils art. 16 e 17 dal sboz LRAb).

Art. 39 Registraziun

La regenza sto fixar, sche ed en tge furma che las persunas cun ina dimora statistica ston vegnir inscrites en il register d'abitantas e d'abitants ubain sch'ellas ston – en divergenza da las dimorantas e dals dimorants normals resp. da las persunas domiciliadas – vegnir registradas da la vischnanca en in'autra furma (cf. ils art. 6 fin 10 dal sboz LRAb e l'art. 6 LAR).

Art. 40 Obligaziun d'annunzia per las direcziuns da chasadas collectivs

L'obligaziun d'annunzia da las direcziuns da chasadas collectivs che stabileschan ina dimora statistica per lur abitantas e per lur abitants ston eventualmain vegnir fixadas en divergenza da l'obligaziun d'annunzia da las direcziuns d'autras chasadas collectivs tenor il sboz LRAb (cf. l'art. 18 dal sboz LRAb).

Art. 41 Furniziun da datas a la confederaziun

Per far evaluaziuns statisticas tenor la LAR pretenda il UST las datas da las abitantas e dals abitants da tut las chasadas collectivs, pia er las datas da persunas cun ina dimora statistica. La furniziun da questas datas tras la vischnanca u tras la chasada collectiva al UST po – tenor las pretensiuns minimalas dal UST – vegnir reglada en divergenza da las disposiziuns generalas (cf. l'art. 30 dal sboz LRAb e l'art. 14 LAR).

VII. Disposiziuns finalas

Art. 42 Chasti

Per garantir l'exequibladad da las disposiziuns en l'execuziun, stoi vegnir integrada ina disposiziun penala. Per la procedura penala èn cumpetentas las vischnancas.

Ultra d'ina multa poi vegnir pronunzià in avertiment en cas fitg levs. Confirm al princip d'opportunitad po la vischnanca plinavant desister d'ina persecuziun penala en cas irrelevantes.

Art. 44 Aboliziun dal dretg vertent

La gestiun dals registers d'abitantas e d'abitants duai vegnir reglada en l'avegnir en il sboz LRAb. Tschertas regulaziuns da la lescha davart il domicil dals Svizzers èn perquai vegnidas surpigliadas directamain ubain cun adattaziuns en il sboz LRAb; autras han ins laschè crudar.

Art. 45 Referendum, entrada en vigur, midada dal dretg vertent

Al. 3: Per in'elavuraziun electronica da datas effizienta sco er per projects futurs dad e-government dovra mintga persuna in identificatur da personas (PIN) cler ed unic entaifer ils systems electronics. La LAR prescriba ch'il nov numer d'assicuranza da la AVS stoppia vegnir utilisà sco PIN en ils registers d'abitantas e d'abitants (ed er en ils registers electorals). Perquai èsi evident d'utilisar il medem numer sco identificatur er en auters registers da personas dal chantun.

Tenor ils art. 50d e 50e LAVS dastga il NAVS13 gia vegnir utilisà sistematicamain da posts chantunals e d'instituziuns chantunals che han las suandantas incaricas:

- incumbensas da l'assicuranza sociala;
- execuziun da la reducziun da las premias en l'assicuranza da malsauns;
- execuziun da l'agid social;
- execuziun da la legislaziun da taglia.

Er tut las instituziuns chantunals e communalas da furmaziun han quest dretg.

Per che ulteriurs posts ed ulteriuras instituziuns dastgian utilizar il NAVS13 en lur registers, dovri – tenor l'art. 50e al. 3 LAVS – ina lescha chantunala. L'artitgel qua avant maun stgafescha questa basa legala. La regenza vegn autorisada da permetter u da prescriber l'utilisaziun dal NAVS13 a posts da servetsch, ad instituziuns u ad auters posts.

VI. Consequenzas persunalas e finanzialas

1. Chantun

Cun stgaffir in post per l'armonisaziun dals registers ha il chantun Grischun tschernì ina soluziun effizienta. Questa piazza da 100 perschiens è cumpetenta per coordinar las lavurs cun la confederaziun sco er per instruir e per infurmar las vischnancas durant il process d'armonisaziun. Plinavant vegn elavurada la basa per la legislaziun executiva chantunala.

Il chantun ha da garantir la qualitad ed il svilup da las datas dals registers d'abitantas e d'abitants. Per quest intent sto vegnir garantida ina tgira permanenta dals registers communalis d'abitantas e d'abitants. Tenor l'art. 9 LAR sto vegnir designà er vinavant in uffizi u in post responsabel envers la confederaziun. Per garantir la qualitad da l'attribuziun dal EWID duesan ils currents da datas dals edificis e da las abitaziuns vegnir optimads en il chantun. Per pudair trair a niz ils avantatgs potenzials da l'armonisaziun dals registers, ston er vegnir examinadas la retschertga e la transmissiun da las datas da personas (statisticas). Plinavant resultan – en il sector da la retschertga da datas per la dumbraziun dal pievel – novas incumbensas directamain per il chantun (p.ex. admoniziuns a las chasadas collectivadas). Betg sco ultim vegnan quests posts a stuair surpigliar ulteriuras incumbensas per far retschertgas statisticas e simplificaziuns en il traffic da datas, e quai en connex cun ils process d'armonisaziun e cun l'optimaziun dals currents e dal barat da datas.

Ultra da las expensas che n'han betg da far cun il persunal, resultan custs en la dimensiun da circa 20'000.– per onn per occurrenz d'infurmaziun, per scolaziuns da vischnancas (locaziun da salas e.u.v.) e per lavurs d'expertas e d'experts.

Perquai che las datas che cumpiglian territoris pitschens van a perder pervia da la nova moda da dumbrar il pievel, sto il chantun eventualmain far atgnas retschertgas en il sector da las linguas u pretender da la confederaziun ch'ella augmentia las enquistas da sondagi, quai che stuess vegnir pajà dal chantun. Quai pertutga dentant il sector da la dumbraziun dal pievel e betg l'armonisaziun dals registers u ils registers d'abitantas e d'abitants en il senn pli stretg (cf. l'art. 33 dal sboz LRAb). Eventualmain sto il post per l'armonisaziun dals registers dentant er surpigliar incumbensas en quest sector.

2. Vischnancas

Ils custs che la confederaziun ha inditgà en la missiva tar la LAR per las vischnancas èn stads in bun pau memia bass. Las expensas en las vischnancas dependan fermamain da la

dumonda, quant bain che las datas dals edifizis sco er las datas da las abitantas e dals abitants èn gia vegnidas colliadas e tgiradas fin ussa. En mintga cas ston vegnir fatgas lavurs considerablas, per las qualas igl ha per part stuì vegnir engaschè personal supplementar.

La Posta fa amogna a las vischnancas da las sustegnair tar l'attribuziun dal EWID. Sche la vischnanca fa diever da l'offerta da la Posta, stoi – tut tenor il dumber d'abitantas e d'abitants e tut tenor il dumber d'edifizis – vegnir fatg quint cun custs considerabels (p.ex. vischnanca cun 30 abitantas ed abitants: ca. 2'000.– francs; vischnanca cun 30'000 abitantas ed abitants: ca. 200'000.– francs). Persuenter sa reduceschan ils custs da personal entaifer la vischnanca. En il chantun èn sa decididas mo quatter vischnancas per questa via. En las autras vischnancas vegnan ils agens custs da personal bain ad esser pli auts, ma ils custs totals vegnan plitost ad esser pli bass – tut tenor la situaziun da partenza.

Las expensas da la vischnanca per adattar la software importan tut tenor la firma da produzioni, la grondezza da la vischnanca e la software existenta tranter 1'000.– e 15'000.– francs. Tenor l'art. 12 al. 3 OAR ston ils custs per adattar la software vegnir surpigliads da las vischnancas sco posts che mainan ils registers. La confederaziun ha fatg quint cun custs d'investiziun communal per tut la Svizra da totalmain mo 4.6 milliuns francs per la software correspondent e per la colliaziun cun la SEDEX, ed ha publictà quai uschia en la missiva tar l'armonisaziun dals registers. Mo gia las vischnancas dal chantun Grischun han stuì investir l'onn 2008 1.5 fin 2 milliuns francs per quest intent. Pervia dals products ch'eran gia avant maun, eran las vischnancas liadas vi da lur furnituras e vi da lur furniturs vertents ed eran uschia restrenschidas, sch'i sa tractava da contractar per pretschs.

Per la gestiun dals registers armonisads suenter l'onn 2011 na ston ins far quint cun nagins custs supplementars en cumparegliaziun cun il temp avant l'armonisaziun dals registers. Eventualmain pon schizunt vegnir spargnads custs, sch'il potenzial dals registers armonisads vegn exaurì cumplainamain.

VII. Observaziun dals princips da la EFLAD

Ils princips da l'essenzialisaziun e da la flexibilisaziun da la legislaziun e da l'applicaziun dal dretg (EFLAD) vegnan observads en quest sboz. Las regulaziuns sa restrenschan a l'essenzial. La flexibilitad che vegn determinada da la constituziun per ils fatgs organisatorics è garantida.